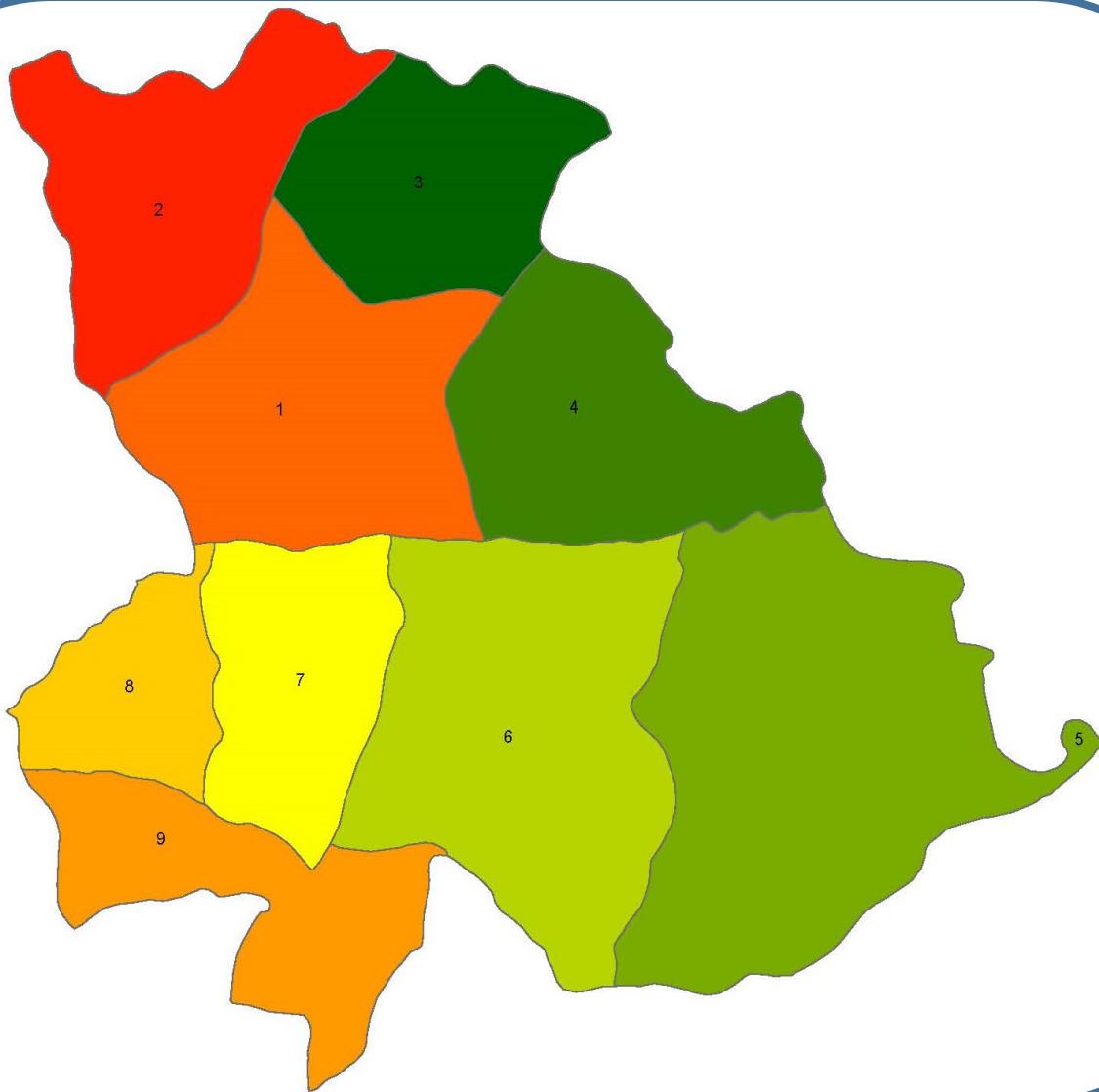

खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना प्रतिवेदन तिराम गाविस

प्युठान
जिल्ला

तयार गर्ने :
गाउँ विकास समितिको कार्यालय, तिराम
तयार गरिएको मिति : २०७२/...../.....

विषयसूची

अध्याय एक	१
१.१ गा वि स को परिचय	१
१.२ सामाजिक तथा आर्थिक विशेषताहरु	१
१.२.१ जनसंख्या	१
१.२.२ साक्षरता.....	२
१.२.३ स्वास्थ्य र सरसफाईको अवस्था	३
१.३ गाविसको संस्थागत अवस्था	४
१.३.१ उपभोक्ता समिति	४
अध्याय दुई	५
२. गा वि स को खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था.....	५
२.१ विद्यमान जलश्रोतको परिचय	५
२.१.१ जलश्रोतहरुको विष्लेशण र यसका प्रकार	५
२.१.२ क्षमताको आधारमा मूहानको वर्गीकरण	५
२.१.३ गूणस्तरका आधारमा मूहान	६
२.१.४ सम्भाव्य उपयोगका आधारमा मूहान	७
२.१.५ श्रोतमा विवाद	७
२.२ खानेपानी.....	७
२.२.१ खानेपानीको विद्यमान अवस्था	७
२.२.२ विद्यमान खानेपानी सुविधास्तर	८
२.२.३ विद्यमान खानेपानी योजनाहरुको संचालन अवस्था	८
२.३ सरसफाई तथा स्वच्छता.....	९४
२.३.१ गा वि स को सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था	९४
३.१ प्राक्कथन	९६

३.२ परिचय	१६
३.३ गा वि स वास योजनाको उद्देश्य	१७
३.४ विधि	१८
३.५ सिमितता	१९
३.६ गाविसको पञ्चवर्षीय योजना तर्जुमा.....	१९
३.६.१ खानेपानी	१९
३.६.२ सरसफाई तथा स्वच्छता कार्य योजना	२१
३.६.३ अनुगमन र मूल्यांकन:	२२
३.६.४ पूर्ण सरसफाई पश्चातको क्रियाकलापहरु:.....	२२
३.६.५ जलवायु परिवर्तन अनुकूलन तथा विपद जोखिम न्यूनिकरण कार्य योजन	२३
३.६.६ संभावित सहयोगी निकायहरु	२४
अनुसूचि १ : टोल अनुसारको जातीगत आधारमा घरधुरी संख्या तथा खानेपानीको सुविधास्तर	२६
अनुसूचि २. गाविसमा भएका विद्यालयहरु तथा उपलब्ध सुविधा	३८
अनुसूची ३ स्वास्थ्य चौकी स्तरको तथ्याङ्क	३०
अनुसूचि ४ पूर्ण सरसफाईको लागि वडा र गाविस तहको कार्ययोजना	३२
अनुसूचि ५: पानीको श्रोत सम्बन्धि सूचनाहरुको सारांश	३४
अनुसूचि ६ विद्यमान खानेपानी योजनाहरुको सूचना सम्बन्धि सारांश विवरण	३७
अनुसूचि ७ वडा स्तरमा तर्जुमा गरिएका खानेपानी योजनाहरुको सूचि	३८
अनुसूचि ८ गाविस स्तरीय सूचनाहरु.....	४१
अनुसूचि ९: पुर्ण सरसफाईका क्रियाकलापहरुको अवस्था	४२
अनुसूचि: १० गाविस स्तरीय पूर्ण सरसफाई योजना चक्र.....	४३
अनुसूचि ११ खानेपानी, सरसफाई तथा सरसफाई समन्वय समिति (VWASHCC) तिराम	४४

गाँउ विकास समिति स्तरीय
खानेपानी ,सरसफाई तथा स्वच्छता योजना
अन्तिम प्रतिवेदन

२०७२

तिराम गाउँ विकास समिति
प्लान

अध्याय एक

१.१ गा वि स को परिचय

प्यूठान जिल्लाका ४२ वटा गाविसहरु मध्ये जिल्ला सदरमुकामबाट दक्षिण पश्चिम तर्फ रहेको तिराम गाविसको पूर्वमा रम्दी तथा बरौला पश्चिममा मर्कावाड उत्तरमा नयागाँउ तथा दक्षिणमा ढुंगेगढी रहेको छ । यो गाविस सदरमुकाम वाट १५ कोषको दुरीमा रहेको छ ।

१.२ सामाजिक तथा आर्थिक विशेषताहरु

१.२.१ जनसंख्या

तिराम गाविस जिल्लाको मध्यम जनसंख्या भएको गाविस मध्ये पर्दछ । यस गाविसको जम्मा जनसंख्या २०७२ को घरधुरी सर्वेक्षणको जनगणना अनुसार घरधुरी ११३१ र जनसंख्या ७०७६ रहेको छ । गाविसको औसत परिवार संख्या ६.२५ रहेको छ । यो गाविसमा मुख्यतया मगरहरूको वाहूल्यता रहेको छ भने बाहुन, क्षेत्री, गुरुड, र दमाइ, कामिहरूको वसोवास रहेको छ । २०७२ जेष्ठ महिनाको घरधुरी सर्वेक्षण अनुसार यस गाविसको वडा अनुसार जनसंख्याको विवरण तलको तालिकामा देखाईएको छ ।

तालिका: १ वडा अनुसार जनसंख्या

वडा नं.	घरधुरी संख्या	जम्मा जनसंख्या	पूरुष	महिला
१	१२२	६४५	३१३	३३२
२	१५६	८६५	४१२	४५३
३	१९०	१००२	४८७	५१५
४	११३	६८५	३५८	३२७
५	१५०	१४९३	६७३	८२०
६	११३	६९८	३०४	३९४
७	९९	५५२	२८८	२६४
८	११८	७०३	३२६	३७७
९	७०	५१३	२५५	२५८
जम्मा	११३१	७०७६	३४९६	३६६०

श्रोत केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग राष्ट्रिय जनगणना २०६८

तालिका नं. २ वडा अनुसार घरधुरी विवरण

वडा नं.	दलित	जनजाती	अन्य	जम्मा
१	१६	४५	७५	१३६
२	३१	८६	४४	१६१
३	५६	७८	५५	१८९
४	९	११२	०	१२१
५	२	१९०	०	१९२
६	८	१०२	१	१११
७	२४	५६	३	८३
८	१६	९३	०	९०९
९	०	८६	९	९५
जम्मा	१६२	८४८	१८७	११९७

फिल्ड अध्ययन २०७२ अनुसार यस गाविसमा जम्मा घरधुरी संख्या ११९७ देखिएको छ ।

यस गाविसको मुख्य पेशा कृषि रहेको छ । मुख्य गाविसको मुख्य वालिमा मकै, गहुँ, धान, फापर आदि अन्नवाली हुन् । तरकारी बालीमा आलु, प्याज, टमाटर र हरियो सागपातहरु पर्दछन् । दलहन अन्तर्गत यहां उत्पादन हुने सिमी, भटमास, बोडी उत्पादन हुने गर्दछन् । पशुपालनमा मुख्यत गाई, गोरु, भैंसी, रांगा, बाखा, भेडा आदि पाल्ने गर्दछन् । पेशागत दृष्टिले संलग्नता कृषिको भएपनि आम्दानीको दृष्टिले सबैभन्दा बढि आम्दानी बैदेशिक रोजगारर कृषी क्षेत्रको देखिन्छ । गा. वि. स बासीको सरदर प्रतिव्यक्ति आम्दानी जिल्लाका अन्य गा. वि. स को तुलनामा न्युन छ ।

यस गाविसको मुख्य पेशा कृषि रहेको छ । मुख्य गाविसको मुख्य वालिमा मकै, कोदो, गहुँ, धान, फापर आदि अन्नवाली हुन् । तरकारी बालीमा आलु, प्याज, टमाटर र हरियो सागपातहरु पर्दछन् । दलहन अन्तर्गत यहां उत्पादन हुने सिमी, भटमास, बोडी उत्पादन हुने गर्दछन् । पशुपालनमा मुख्यत गाई, गोरु, भैंसी, रांगा, बाखा, भेडा आदि पाल्ने गर्दछन् । पेशागत दृष्टिले संलग्नता कृषिको भएपनि आम्दानीको दृष्टिले सबैभन्दा बढि आम्दानी बैदेशिक रोजगारर कृषी क्षेत्रको देखिन्छ । गा. वि. स बासीको सरदर प्रतिव्यक्ति आम्दानी जिल्लाका अन्य गा. वि. स को तुलनामा न्युन छ ।

१.२.२ साक्षरता

२०६८ सालको जनगणना अनुसार र साक्षरता दर कुल साक्षरता प्रतिशत ४४.२० रहेको र पुरुष साक्षरता दर ५६.५१ तथा महिला साक्षरता दर ३४.४३ देखिन्छ । गाविसमा १ उ.मा.वि. १ नि.मा.वि. ७ वटा

प्रा.वि. २ वटा वाल विकास केन्द्रे छन् । गाविसमा भएका विद्यालयहरुको अवस्था र उपलब्ध सुविधाको विवरण तलको तालिका नं २ मा दिईएको छ,

तालिका.:३ विद्यालय र उपलब्ध सुविधाहरू

क्र. स.	विद्यालयको स्तर	विद्यालयको किसिम	संख्या	विद्यार्थी संख्या	खानेपानी सुविधा भएका विद्यालय	खानेपानी र सरसफाई सुविधा भएका	छात्र,छात्रा को अलग अलग शौचालय भएका	शौचालय भित्र पानी उपलब्ध भएका
१	मा.वि.	सामुदायिक	२	९४०	२	२	२	२
२	प्रा.वि.	सामुदायिक	७	९०७	७	७	७	७
३	बा.वि.	सामुदायिक	२	३२	२	२	२	२

श्रोत : फिल्ड अध्ययन २०१५

१.२.३ स्वास्थ्य र सरसफाईको अवस्था

गाविसबासीहरुको उपचार विधि हेर्दा प्रारम्भिक उपचारका लागि धेरैजसो गाउँबासीहरु स्वास्थ्य संस्थामा जानेगर्दछन् । गाविसमै स्वास्थ्य सुविधा भएको कारण बालबालिका तथा महिलाको स्वास्थ्यको अवस्था पनि राम्रो देखिन्छ । नियमित खोप, परिवार नियोजन, मातृ तथा शिशुस्वास्थ्य जस्ता कार्यक्रमहरु स्थानिय स्वास्थ्य चौकीमै उपलब्ध छ । केहि घरमा शौचालय नभए पनि गाविसलाई खुला दिशा मुक्त गाविस घोषणा गरिएको छ ।

गाउँ स्तरिय खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना निर्माण गर्ने सिलसिलामा स्थानिय स्वास्थ्य चौकी संग लिईएको आ.व. २०७०/०७१ को तथ्यांक अनुसार ५ वर्ष भन्दा मुनीका बच्चाहरुको तौल मापनको आधारमा पोषणको अवस्था हेर्दा नयाँ १२४ जनामा न्युन नरही सबै १२४ जनाको सामान्य रहेको तथा दोहोरिएका ४५३ जनामा पनि न्यन नरही सबै ४५३ जनाको पोषणको अवस्था सामान्य भएकोले कुपोषणको अवस्था न्युन देखिन्छ । भाडापखाला सम्बन्धी ५ वर्ष मुनिका ३४५ जना बच्चाहरु को उप स्वास्थ्य चौकी, मासिका र महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाबाट उपचार गरिएकामा १३ जना मात्र धेरै जलवियोजन भएका र बाँकी ३३२ जना जलवियोजन नभएका बच्चाहरु थिए । सरसफाईको सूचक भनेर चर्पीलाई लिने गरिन्छ । यस गाविसमा मिति २०६९ मा खुला दिशा मुक्त गाविस घोषणा गरिए पनि कुल ११९७ घरधुरी मध्ये ५५ घरधुरीमा अस्थायी शौचालय भएको र २१ घरधुरीमा शौचालय नभएको पाईएको छ । जसलाई सहजिकरण गरि बनाउन सकिने देखिन्छ । वडा र टोल अनुसार पुरै गाविसको शौचालय तथा सरसफाईको हालको अवस्था तालिका-१३ मा देखाईएको छ ।

१.३ गाविसको संस्थागत अवस्था

यस गाविसमा खानेपानी उपभोक्ता समितिहरूको अलावा विद्यालय, गाविसको कार्यालय, ईलाका हुलाक कार्यालय, प्रहरी चौकी, स्वास्थ्य चौकी तथा १वटा सहकारी संस्था रहेका छन् ।

तालिका नं. ४ गा वि स मा अवस्थित संस्था तथा उपलब्ध सुविधाहरू

संस्थाको नाम	संस्थाको आफै भवन छ, छैन	खानेपानीको सुविधा छ, छैन	चर्पी छ, छैन	चर्पीको प्रयोग छ, छैन
स्वास्थ्य चौकी	छ	छ	छ	छ
गा. वि. स. कार्यालय	छ	छ	छ	छ
प्रहरी चौकी	छैन	छैन	छैन	छ
ईलाका हुलाक कार्यालय	छैन	छैन	छैन	छ

१.३.१ उपभोक्ता समिति

यस गाविस भित्र संचालनमा रहेका २६ वटा खानेपानी योजनाहरू मध्ये ८ वटामा मात्र उपभोक्ता समिति अस्थित्वमा देखिन्छन् भने कुनै पनि उपभोक्ता समितिको २ साधारण सभा भएको पाईएको छ भने र जम्मा ४ वटा योजनामा मर्मत तथा संभार कोषको व्यवस्था भएको पाईयो ।

अध्याय दुई

२. गा.वि.स को खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था

२.१ विद्यमान जलश्रोतको परिचय

२.१.१ जलश्रोतहरूको विस्तृत र यसका प्रकार

यस गा.वि.स.मा जम्मा ७७ पानीका श्रोतहरू पहिचान गरिएका छन्। वडा अनुसार वितरणको हिसावले हेर्दा वडा नं. १,२,३ र ५ मा धेरै पानीका मुहानहरू भेटिएका छन् तर पहिचान भएका मुहानहरू मध्ये काम लाग्ने खालका मुहान ८, १० वटा मात्र रहेको देखीन्छ भने सबैभन्दा कम मुल भएका वडा नं. ८ रहेको छ जसमा एउटा मात्र मुहान रहेको छ।

तालिका नं. ५ जलश्रोतहरूको वर्गीकरण

वडा नं	मुल	खोल्सी	खोला	नदी	पोखरी	अन्य	जम्मा
१	७	३	०	०	०	०	१०
२	१०	५	०	०	०	०	१५
३	७	२	१	०	०	०	१०
४	४	२	०	०	०	०	६
५	१९	१	०	०	०	०	२०
६	३	०	०	०	०	०	३
७	२	०	०	०	०	०	२
८	१	०	०	०	०	०	१
९	८	२	०	०	०	०	१०
जम्मा	६१	१५	१	०	०	०	७७

श्रोत: फिल्ड सर्वेक्षण २०७२

२.१.२ क्षमताको आधारमा मूहानको वर्गीकरण

तिराम गा.वि.स का सम्पुर्ण वडाहरूमा पहिचान भएका साना तिना खोल्सी, मुल देखी सम्भाव्य खोला नदीहरू श्रोतहरूको समेत क्षमता मापन गरी विश्लेषण गर्दा २१ वटा श्रोतहरूको क्षमता ०.१ लिटर प्रति सेकेण्ड भन्दा कम भएको, ०.१ देखी ०.५ लिटर प्रति सेकेण्ड २७ वटा, ०.५ देखी १ लिटर प्रति सेकेण्ड १९ वटा १ लिटर प्रति सेकेण्ड भन्दा माथी १० वटा रहेका छन्। जस मध्ये धेरै जसो पानीका श्रोतहरू विद्यमान खानेपानीका योजनाहरूमा प्रयोगमा रहेको पाईएको छ।

तालिका नं ६ क्षमताको आधारमा जलश्रोतहरुको वर्गीकरण

वडा नं	०.१ भन्दा कम	०.१ - ०.५	०.५ - १	१ भन्दा बढि	जम्मा
१	३	२	३	२	१०
२	४	५	४	२	१५
३	३	३	२	२	१०
४	१	३	१	१	६
५	६	९	५	०	२०
६	१	२	०	०	३
७	१	०	१	०	२
८	०	०	०	१	१
९	२	३	३	२	१०
जम्मा	२१	२७	१९	१०	७७

श्रोतः फिल्ड सर्वेक्षण २०७२

२.१.३ गूणस्तरका आधारमा मूहान

तिराम गा.वि.स.मा मापन गरिएका ७७ वटा खानेपानीका मुहानहरु मा गरिएका प्राविधिक विश्लेषणको धेरै महत्वपूर्ण कार्य पानीको गुणस्तर विश्लेषण गर्नु हो । तर पानीको गुणस्तर विश्लेषण मुहान अवस्थित रहेको स्थानको अवलोकन, श्रोतको वरिपरि रहेको वन, जंगल, सफाईपन, श्रोतको संरक्षण, हाल पानी उपयोगका चलनहरु, मुहानको वरिपरिका बस्तिहरु, दिसाको कारणबाट प्रदूषण हुनसक्ने संभावना र सडेगलेका सिनो आदिबाट गुणस्तरको विष्लेषण गरिएको छ । जसमा यस गा.वि.स.मा पाईएका खानेपानीका मुहानहरुमा धेरैजसो मुहानहरु निरन्तर बाहै महिना पानी नहुनु हो भने भएको मुहानमा बनजंगलमा पातपतिङ्गर सडेर दुषित हुने संभावना तथा गाईवस्तुले मुहान फोहोर हुने बढी कारण हुन् । पानीको गुणस्तर लाई तपसिलको आधारमा वर्गीकरण गरिएको छ ।

तालिका नं.: ७ गुणस्तरको आधारमा जलश्रोतहरुको वर्गीकरण

वडा नं	राम्रो	मध्यम	नराम्रो	धेरै नराम्रो	जम्मा
१	१	४	४	१	१०
२	२	४	५	४	१५
३	२	४	२	२	१०
४	१	२	३	०	६

५	४	६	८	२	२०
६	०	२	१	०	३
७	०	१	०	१	२
८	०	१	०	०	१
९	१	४	३	२	१०
जम्मा	११	३०	२४	१२	७७

श्रोत: फिल्ड सर्वेक्षण २०७२

२.१.४ सम्भाव्य उपयोगका आधारमा मुहान

गा वि स मा पहिचान भएका जम्मा ७७ वटा पानीका श्रोतहरु मध्ये २६ वटा श्रोतहरु विद्यमान खानेपानी योजनाहरुमा प्रयोग भएका देखिन्छन् त्यस्तै गरि २ वटा श्रोतहरु नयाँ खानेपानी योजनाहरुमा प्रस्तावित गरिएका छन्। यस गा.वि.स.मा मापन गरिएका ११ वटा खानेपानीका मुहान हरु योजनाको दृष्टिकोणले प्रयोगआउने संभावना एकदमै कम देखिन्छन् भने अन्य श्रोतहरुको पनि भविष्यमा गएर खानेपानी, सरसफाई, उच्चोग, सिंचाई, वातावरण तथा पर्यावरण आदिमा संभाव्य प्रयोग हुन सक्ने देखिन्छ।

२.१.५ श्रोतमा विवाद

फिल्ड अध्ययनको समयमा मापन गरिएका खानेपानी तथा सरसफाईका विद्यमान योजना प्रस्तावित खानेपानी तथा सरसफाईका योजना तथा निर्माणाधिन खानेपानी तथा सरसफाईका योजनाहरुका सबै मुलहरुको स्थानिय समुदायको सहयोगमा मापन तथा श्रोत विवादको बारेमा छलफल गर्दा विद्यमान तथा निर्माणाधिन योजनाहरुमा विवाद नभएको तथा नया २,३ वटा मुलहरुमा थोरै विवाद रहेको अवस्था पाईएको छ। स्थानिय समुदायको सहयोगमा गा वि स मा जम्मा ७७ पानीका श्रोतहरु पहिचान गरिएको थियो। श्रोत पहिचानको समयमा ती श्रोतहरुमा विवाद छ, छैन भनि एकिन गरिएको आधारमा विवाद कम गर्न योजनाहरुको छन्तौट गर्दा सहभागितात्मक योजना तर्जुमा प्रकृयालाई ध्यान दिई सोही अनुसार योजनालाई अगाडी सारिएको थियो। हाल धेरै श्रोतहरुमा विवाद नदेएखिए पनि भविष्यमा आयोजना निर्माण अथवा संचालन गर्दा श्रोतमा विवाद आएमा स्थानिय समुदायको सहभागितामा गा वि स स्तरमै छलफल गरी विवादको अन्त्य गरिने छ, भन्ने अपेक्षा गरिएको छ।

२.२ खानेपानी

२.२.१ खानेपानीको विद्यमान अवस्था

यस गाविसका जम्मा ११९७ घरधुरी मध्ये खानेपानी सेवा प्राप्त घरधुरी ९२९ अर्थात ४८३२, र सेवावाट बन्धित घरधुरी २६८ अर्थात २२४६ रहेको छ। हाल विभन्न निकायको सहयोगा तथा आफनो लगानीबाट संचालनमा रहेका विद्यमान खानेपानी तथा सरसफाईको योजना बाट यस गा.वि.स.का समुदायले खाईरहेको खानेपानीको अवस्था को प्रतिशत ७८ देखिए पनि यस गा.वि.स.का समुदायले खानेपानी निकै दुख गरि खाएको पाईन्छ भने प्रदुषण हिसाबले पनि अत्याधिक जोखिम पानी प्रयोग गरेको पाईन्छ।

तालिका नं द विद्यमानमा खानेपानीको उपलब्धता

वडा नं	जम्मा घरधुरी संख्या	खानेपानी सुविधा पुगेका घरधुरी संख्या	खानेपानी सुविधा नपुगेका घरधुरी संख्या
१	१३६	१०१	३५
२	१६१	१२४	३७
३	१८९	१३५	५४
४	१२१	११३	८
५	१९२	१४५	४७
६	१११	९०	२१
७	८३	६५	१८
८	१०९	९५	१४
९	९५	६१	३४
जम्मा	११९७	९२९	२६८
प्रतिशत	१००	७८	२२

श्रोत: फिल्ड सर्भेक्षण २०७२

२.२.२ विद्यमान खानेपानी सुविधास्तर

तिराम गा वि स को विद्यमान खानेपानी सुविधास्तरको वर्गीकरण गर्दा ६७ टोल मध्ये २ वटा मात्र टोल को अवस्था राम्रो, २५ वटा टोलको अवस्था मध्यम स्तरको, २२ वटा टोलको अवस्था नराम्रो तथा १८ वटा टोलको अवस्था धेरै नराम्रो रहेको छ। यी टोलहरूलाई प्राथमिकतामा राखी कार्यक्रम बनाउनु पर्ने देखिन्छ। सुविधास्तरको वर्गीकरण गर्दा निम्न बमोजिमका सुचकहरु प्रयोग गरिएको छ। सेवास्तर विश्लेषण गर्ने सुचकहरु

सेवास्तर	पानी ओसार्न लान्ने औसत समय (मिनटमा)	परिमाण (लि. /व्य/दिन)	पानीको गुणस्तर	विश्वसनियत महिना/वर्ष	निरन्तरता (घंटा/दिन)
राम्रो (SL 1)	१५ मिनट सम्म	४५ वा सो भन्दा माथि	प्रदुषित नभएको	१२	६ वा सो भन्दा बढि
(तह २) स्वीकार्य	१६ देखि ३० मिनट सम्म	२५ देखि ४४ लि. सम्म	प्रदुषण हुने सम्भावना भएमा	११	५ देखि ६ घंटा सम्म

(तह ३) नराम्रो	३१ देखि ४७ मि. सम्म	१५ देखि २४ ली. सम्म	प्रदुषण हुने सम्भावना उच्च भएमा	१०	४ देखि ५ घंटा सम्म
(तह ४) धेरै नराम्रो	४५ मि. भन्दा माथि	१५ ली. भन्दा कम	वर्तमानमा प्रदुषण अवस्थामा रहेको	२ महिना भन्दा बढि	४ घंटा भन्दा कम

तालिका नं. १० खानेपानी सुविधास्तर निर्धारण

वडा नं	टोल संख्या	राम्रो	मध्यम	नराम्रो	धेरै नराम्रो
१	७	०	१	३	३
२	७	०	५	१	१
३	११	०	६	२	३
४	३	०	१	२	०
५	१०	०	२	४	४
६	७	०	३	२	२
७	७	०	१	३	३
८	६	२	२	२	०
९	९	०	४	३	२
जम्मा	६७	२	२५	२२	१८

श्रोत: फिल्ड सर्भेक्षण २०७२

२.२.३ विद्यमान खानेपानी योजनाहरूको संचालन अवस्था

विद्यमान संचालनमा रहेका २६ वटा योजनाको भौतिक अवस्था सन्तोषजनक भएपनि मर्मत सुधार गर्नुपर्ने देखिन्छ। तर हाल सञ्चालनमा रहेका खानेपानी तथा सरसफाई योजनाहरू मध्ये कुनैपनि योजनामा उपभोक्ता समितिहरू सकृद छैनन् र मर्मत संभार कार्यकर्ता पनि काम गरिरहेका देखिन्नन्। यी योजनाहरूलाई संचालन र मर्मत गर्न नियमित मर्मत संभार कोष पनि उठ्ने गरेको देखिदैन। हाल धेर थोर संचालनमा रहेका देखिएपनि निर्माण भएको २०३ वर्षमै त्यस्को मर्मत गर्नुपर्ने अवस्था देखिनु व्यवस्थापन पक्ष एकदमै कमजोर हुनुले हो। तालिका ९ मा विद्यमान योजनाहरूको भौतिक अवस्था, प्रयोग भएको मुहान र लाभान्वित वस्तीको विवरण उल्लेख छ।

तालिका नं. ११ विद्यमान खानेपानी योजनाको सुचारूपना तथा लाभान्वित टोल

क्र सं	योजनाको नाम	योजनाको कोड	योजनाको किसिम	वार्ड	घरधुरी	लाभान्वित टोलको नाम	भौतिक अवस्था(राम्रो/ सन्तोषजनक/ नराम्रो)	सूधार गर्नु पर्ने
१	भिंगूखोला खा.पा	520046EW01	Gravity	४	६०	थक्लेनी	नराम्रो	नया
२	चिद्यार खा.पा.	520046EW02	Gravity	४	३६	तल्लो सिमलचौर	सन्तोषजनक	सूधार गर्नुपर्ने
३	धपखोला खा.पा.	520046EW03	Gravity	४	३६	सिमलचौर	नराम्रो	नया
४	पूठखोला खा.पा.	520046EW04	Gravity	५	२१	पाखापानी	सन्तोषजनक	सूधार गर्नुपर्ने
५	गोगनपानी खा.पा.	520046EW05	Gravity	५	२५	उफ्लोखूटी	नराम्रो	नया
६	पाखापानी पधेरा	520046EW06	Gravity	५	२१	पाखापानी	सन्तोषजनक	सूधार गर्नुपर्ने
७	खूडखूटटी पधेरा	520046EW07	Gravity	५	२१	खूडखूटटी	सन्तोषजनक	सूधार गर्नुपर्ने
८	डोरेखोला खा.पा	520046EW08	Gravity	५	२५	उपल्लोखूटी तारापहरा	सन्तोषजनक	सूधार गर्नुपर्ने
९	लेकपानी खा.पा	520046EW09	Gravity	५	३३	टाकूरा	नराम्रो	सूधार गर्नुपर्ने
१०	चूटिपधेरा खा.पा	520046EW10	Gravity	५	२५	उपल्लोखूटी	सन्तोषजनक	सूधार गर्नुपर्ने
११	चिरापानी खोला खा.पा	520046EW11	Gravity	५	१०	चिसापानी	सन्तोषजनक	सूधार गर्नुपर्ने
१२	कैनखोला खा.पा	520046EW12	Gravity	५	१५	मूख्यटोल	सन्तोषजनक	सूधार गर्नुपर्ने
१३	सिमलीखोला खा.पा	520046EW13	Gravity	५	९	आमडाडा	सन्तोषजनक	
१४	पधेराखोला खा.पा	520046EW14	Gravity	६	२३	सिम्ले	नराम्रो	नया
१५	जूकेपानी खा.पा	520046EW15	Gravity	७	३०	गोदधारा	नराम्रो	नया
१६	खोरपधेरा खा.पा	520046EW16	Gravity	९	८	अर्खले	सन्तोषजनक	सूधार गर्नुपर्ने
१७	रिठेपधेरा खा.पा	520046EW17	Gravity	९	१७	पाडकोट	सन्तोषजनक	सूधार गर्नुपर्ने
१८	बेतीखोला खा.पा	520046EW18	lift	८	११८	पाडवाड	नराम्रो	नया
१९	घूर्कीचौर खा.पा	520046EW19	Gravity	१	६	घूर्कीचौर	सन्तोषजनक	सूधार गर्नुपर्ने
२०	चिद्यार खापा	520046EW20	Gravity	१	८	तल्लो चिद्यार	सन्तोषजनक	सूधार गर्नुपर्ने
२१	चिद्यार खा.पा.	520046EW21	Gravity	२	४०	बडचौर	सन्तोषजनक	सूधार गर्नुपर्ने
२२	राईपालखोला खा.पा.	520046EW22	Gravity	२	१३	खरिवाड	सन्तोषजनक	सूधार गर्नुपर्ने
२३	तिमीलेखोला	520046EW23	Gravity	२	१२	तिमीले	सन्तोषजनक	सूधार गर्नुपर्ने
२४	कात्तिकेखोला	520046EW24	Gravity	३	१०	कात्तिके	सन्तोषजनक	सूधार गर्नुपर्ने
२५	कात्तिकेखोला	520046EW25	Gravity	३	४२	कूमालटार	सन्तोषजनक	सूधार गर्नुपर्ने
२६	राईपालखोला	520046EW26	Gravity	३	२०	राईपाल	सन्तोषजनक	सूधार गर्नुपर्ने

श्रोत: फिल्ड सर्भेक्षण २०७२

तालिका नं. १२ विद्यमान खानेपानी योजनाको सेवा क्षेत्र र पाइपलाइनको अवस्था

क्र सं	योजनाको नाम	योजनाको किसिम	लाभान्वित टोलको नाम	पाईपलाईन चूहाएको छैन/ केहि ठाउमा/ धेरै ठाउमा	पोलिथिन खूल्ला देखिएको छैन/ केहिठाउमा/ धेरै ठाउमा	पाईपलाईनमा चूनाजम्ने समस्या छ, छैन
१	भिंगखोला खा.पा	Gravity	थक्लेनी	धेरै ठाउमा	धेरै ठाउमा	छ
२	चिद्यार खा.पा.	Gravity	तल्लो सिमलचौर	केहि ठाउमा	केहि ठाउमा	छैन
३	धपखोला खा.पा.	Gravity	सिमलचौर	धेरै ठाउमा	धेरै ठाउमा	छ
४	पूठखोला खा.पा.	Gravity	पाखापानी	केहि ठाउमा	धेरै ठाउमा	छैन
५	गोगनपानी खा.पा.	Gravity	उफ्लोखूटी	धेरै ठाउमा	धेरै ठाउमा	छैन
६	पाखापानी पधेरा	Gravity	पाखापानी	धेरै ठाउमा	केहि ठाउमा	छैन
७	खुडखूटी पधेरा	Gravity	खुडखूटी	धेरै ठाउमा	केहि ठाउमा	छैन
८	डोरेखोला खा.पा	Gravity	उपल्लोखूटी तारापहरा	केहि ठाउमा	धेरै ठाउमा	छैन
९	लेकपानी खा.पा	Gravity	टाकूरा	धेरै ठाउमा	धेरै ठाउमा	छैन
१०	चूटिपधेरा खा.पा	Gravity	उफ्लोखूटी	केहि ठाउमा	धेरै ठाउमा	छैन
११	चिरापानी खोला खा.पा	Gravity	चिसापानी	केहि ठाउमा	धेरै ठाउमा	छैन
१२	कैनखोला खा.पा	Gravity	मूख्यटोल	धेरै ठाउमा	धेरै ठाउमा	छैन
१३	सिमलीखोला खा.पा	Gravity	आमडाडा	केहि ठाउमा	केहि ठाउमा	छैन
१४	पधेराखोला खा.पा	Gravity	सिम्ले	धेरै ठाउमा	धेरै ठाउमा	छैन
१५	जूकेपानी खा.पा	Gravity	गोदधारा	धेरै ठाउमा	केहि ठाउमा	छैन
१६	खोरपधेरा खा.पा	Gravity	अर्खले	धेरै ठाउमा	केहि ठाउमा	छैन
१७	रिठेपधेरा खा.पा	Gravity	पाडकोट	धेरै ठाउमा	केहि ठाउमा	छैन
१८	बेतीखोला खा.पा	lift	पाडवाड	धेरै ठाउमा	केहि ठाउमा	छैन
१९	घूर्कीचौर खा.पा	Gravity	घूर्कीचौर	धेरै ठाउमा	केहि ठाउमा	छ
२०	चिद्यार खापा	Gravity	तल्लो चिद्यार	केहि ठाउमा	केहि ठाउमा	छैन
२१	चिद्यार खा.पा.	Gravity	बडचौर	केहि ठाउमा	केहि ठाउमा	छैन
२२	राईपालखोला खा.पा.	Gravity	खरिवाड	धेरै ठाउमा	धेरै ठाउमा	छैन
२३	तिमीलेखोला	Gravity	तिमीले	धेरै ठाउमा	केहि ठाउमा	छैन
२४	कात्तिकेखोला	Gravity	कात्तिके	धेरै ठाउमा	धेरै ठाउमा	छैन
२५	कात्तिकेखोला	Gravity	कूमालटार	केहि ठाउमा	केहि ठाउमा	छैन
२६	राईपालखोला	Gravity	राईपाल	केहि ठाउमा	केहि ठाउमा	छैन

श्रोत: फिल्ड सर्भेक्षण २०७२

विद्यमान २६ योजनाहरु मध्ये ८ वटा योजनाको निर्माण अवधि २० वर्ष नाघेको, १२ वटा योजनाको निर्माण अवधि १० देखि २० वर्ष भित्र, ३ वटा योजनाको निर्माण अवधि ५ देखि १० वर्ष भित्र र ३ वटा योजनाको निर्माण अवधि ५ वर्ष भन्दा कम भएको देखिन्छ। त्यसैले धेरै संरचनाहरुको अवस्था मध्यम तथा नराम्रो छ। तलको तालिका १३ मा संरचनाहरुको अवस्था देखाईएको छ।

तालिका १३ खानेपानी संरचनाहरुको अवस्था

क्र सं	योजनाको नाम	ईन्टेक(संख्या) राम्रो /मध्यम/ नराम्रो	रिजरभ्वाएर (संख्या) राम्रो/मध्यम/नराम्रो	धारा (संख्या) राम्रो / मध्यम/नराम्रो	अन्यसंरचना (संख्या) राम्रो/मध्यम/नराम्रो
१	भिंगृखोला खा.पा	१ नराम्रो	१ राम्रो	६ नराम्रो	
२	चिद्यार खा.पा.	१ नराम्रो	१ राम्रो	२ नराम्रो	
३	धपखोला खा.पा.	१ राम्रो	१ राम्रो	२ नराम्रो	
४	पूठखोला खा.पा.	१ राम्रो	१ राम्रो	३ राम्रो	
५	गोगनपानी खा.पा.	१ नराम्रो	१ नराम्रो	२ राम्रो	
६	पाखापानी पध्वेरा	१ नराम्रो	छैन	१ राम्रो	
७	खूडखूटटी पध्वेरा	१ राम्रो	१ नराम्रो	४ नराम्रो	
८	डोरखोला खा.पा	१ राम्रो	१ राम्रो	२ नराम्रो	
९	लेकपानी खा.पा	१ नराम्रो	१ राम्रो	३ राम्रो	
१०	चूटिपध्वेरा खा.पा	१ राम्रो	१ मध्यम	३ नराम्रो	
११	चिरापानी खोला खा.पा	१ नराम्रो	छैन	छैन	
१२	कैनखोला खा.पा	१ राम्रो	छैन	छैन	
१३	सिमलीखोला खा.पा	१ नराम्रो	छैन	छैन	
१४	पध्वेराखोला खा.पा	१ राम्रो	१ राम्रो	५ मध्यम	
१५	जूकेपानी खा.पा	१ राम्रो	१ राम्रो	५ मध्यम	
१६	खोरपध्वेरा खा.पा	१ नराम्रो	छैन	छैन	
१७	रिठेपध्वेरा खा.पा	१ राम्रो	१ राम्रो	६ नराम्रो	
१८	बेतीखोला खा.पा	१ राम्रो	३ राम्रो	१२ नराम्रो	
१९	घूर्कीचौर खा.पा	१ नराम्रो	१ राम्रो	३ राम्रो	
२०	चिद्यार खापा	१ नराम्रो	१ राम्रो	६ नराम्रो	
२१	चिद्यार खा.पा.	१ राम्रो	छैन	छैन	
२२	राईपालखोला खा.पा.	१ नराम्रो	१ राम्रो	३ नराम्रो	
२३	तिमीलेखोला	१ नराम्रो	छैन	छैन	
२४	कात्तिकेखोला	१ नराम्रो	१ राम्रो	४ राम्रो	
२५	कातिकेखोला	१ नराम्रो	१ राम्रो	३ राम्रो	
२६	राइपालखोला	१ नराम्रो	छैन	२ नराम्रो	

तालिका १४ निर्माणधीन खानेपानी योजनाहरूको विवरण

गाविसको कोड : ५२००४६

योजनाको विवरण

गाविसको नाम : तिराम

सि.नं.	योजनाको नाम	योजनाको कोड	योजनाको प्रकार	वार्ड नं.	जम्मा लाभान्वित घरधुरीहरू	योजनावाट लाभान्वित टोलहरूको नाम र संख्या
१	तिराम घैटे ट्याकी निर्माण	520046W01	Rain water harvesting	१	९०	

सहयोगी निकाय	जिल्ला खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय प्युठान		
योजना निर्माण शुरू भएको मिति	२०७१ माघ	योजना सम्पन्न हुने	२०७२ सम्म
श्रोतको नाम फारम नं. २.१ बाट)	आकाशे पानी	श्रोतको कोड (फारम नं. २.१ बाट)	

लागत अनुमान अनुसार संरचना विवरण

संरचनाको नाम	जम्मा संख्या
घैटे ट्याकी	९०
जस्ता पाता छाना	९०

टोल अनुसार खानेपानीले समेटेको क्षेत्र

टोलको नाम	टोलको कोड	जम्मा घरधुरी संख्या
जिमुरे	520046W01C02	२४
दखडा टोल	520046W01C03	२७
माभटोल	520046W01C04	२७
उपल्लोटोल	520046W01C05	८
निन्डाडा	520046W01C06	१०
जम्मा टोल संख्या :	५	१६८

२.३ सरसफाई तथा स्वच्छता

२.३.१ गा वि स को सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था

यस गाविसलाई खुलादिशा मुक्त गाविस घोषणा गरे पनि जम्मा १९९७ घरधुरी मध्ये हाल ५५ घरधुरीमा शौचालय नभएको र ११ घरमा कच्ची शौचालय प्रयोग गरेको पाईएको छ। शौचालय भएका सबै घरपरिवारले नै चर्पीको नियमित प्रयोग गर्ने गरेको पाईएपनि कुनै कुनै बडामा कहिले काहिं वाहिर खुल्ला दिशा देखिन्छ। सबै घरपरिवारमा जोखिमपूर्ण अवस्थामा सावुनपानीले हात धुने गरेको र व्यक्तिगत सरसफाईको नियमितता भएको पाईएन। घरायसी तहमा पिउनेपानी शुद्धिकरण गरी पिउने, घर भित्र र बाहिरका ठोस फोहोर मैला खाडलमा फाल्ने, खेर गएको पानीको उचित व्यवस्थापन गर्ने, भाडा सुकाउने चांग भएका परिवार अत्यन्त न्यून रहेका छन। यो तथ्यांकले वासन्दा हरु वातावरणीय सरसफाइमा उन्मुख रहेको देखाउँछ र यसलाई निरन्तरता र वृद्धि गर्न थप प्रयत्न गर्नुपर्ने देखिन्छ।

तालिका १५ वार्डवाइज सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था

वडा नं.	जम्मा घरधुरी संख्या	पक्की चर्पी भएका घरधुरी	अस्थायी चर्पी भएका घरधुरी	वायोग्य सहित चर्पी भएका घरधुरी	चर्पी नभएका घरधुरी	सुधारिएको चुलो भएका घरधुरी	भाडा माभन्ने प्लेटफर्म भएका घरधुरी	पानी शुद्धिकरण गरी खाने घरधुरी	हात धुने ठाउँ घरधुरी	खेर गएको पानी उचित व्यबस्था पनि गर्ने घरधुरी	भांडा सुकाउने चाङ्ग भएका घरधुरी	
१	१३६	१२४	७	०	५	४३	३५	२६	३५	०	३५	
२	१६१	१५६	३	०	२	४१	२३	१२	२३	०	२३	
३	१८९	१८०	६	०	३	४६	१२	१०	१२	०	१२	
४	१२१	११३	८	०	०	३२	३५	०	३५	३	३५	
५	१९२	१८०	७	०	५	१५	२७	०	२७	२	२७	
६	१११	९८	१०	०	३	३७	४१	१२	६३	१	६३	
७	८३	७६	७	०	०	१२	३५	०	३५	०	३५	
८	१०९	१०९	०	०	०	१०२	८६	३५	८६	२	८६	
९	९५	८५	७	०	३	३२	६७	१२	६७	०	६७	
जम्मा	११९	११२	५५	०	२१	३६०	३६१	१०७	३८३	८	३८३	

२.३.२ सार्वजनिक तथा संस्थागत सौचालय

तिराम गा वि स मा कुनैपनि सार्वजनिक सौचालय बनेका देखिएनन् । गा वि स मा अवस्थित ५ वटा सरकारी कार्यालयहरुको गा.वि.स. तथा स्वास्थ्य चौकीकोआफनै भवन तथा शौचालय भएको तथा प्रयोगमा पनि रहेको छ भने प्रहरी चौकी, तथा सहकारी संस्थाको आफनो भवन नभई भाडामा रहेको पाईएको छ र भाडामा रहेको घरको चर्पी प्रयोग गर्ने गरेको छन् । साथै विद्यालयहरु छात्र छात्राको लागी छुट्टै छुट्टै सौचालय व्यवस्था गरिएको भएपनि पर्याप्त मात्रामा शौचालय नभएको विद्यालयहरुको गुनासो रहेको छ र भएका चर्पीहरुको राम्रो संग प्रयोग भएको देखिन्छ । तर सबै सौचालयहरुमा पानीको सुविधा र सावुन पानीले हात धुने व्यवस्था छैन । साथै सबै संस्थागत चर्पीहरु लैंगिक मैत्री भएपनी भिन्न क्षमता मैत्री हुन सकेका छैनन् ।

३. खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता योजना

३.१ प्राक्कथन

गाउँ विकास समिति स्तरीय खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना (VDC WASH Plan) तयार प्रकृया नेपालको राष्ट्रिय सरसफाई गुरु योजना २०६८ को मर्मअनुसार तय गरिएको छ। यो वास योजना तयार गर्दा मध्य तथा सुदूर पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रमा सञ्चालित ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजनाले विगत वर्षहरूमा गाविस स्तरीय जलस्रोत उपयोग गुरु योजना तयार गर्दाका उत्तम अभ्यास र सिकाइहरूलाई समाविष्ट गरिएको छ। यस्का साथै पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई परियोजना पहिलो चरणमा गाउँ विकास समिति स्तरीय खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना तयार गर्दा अपनाइएका विधिहरूलाई समेत समावेश गरी तयार गरिएको छ।

पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई परियोजना दोस्रो चरणले कार्यक्रम लागु भएका गाविसहरूलाई समावेशी तथा वृहत गाविस स्तरीय वास योजना तर्जुमा गर्न सहयोग गर्नका लागि यो 'गाविस वास योजना तर्जुमा गरिएको छ। यसको क्षेत्रलाई विस्तार गरी सरसफाईमात्र अथवा खानेपानी योजनामात्र नभइ गाविसको समष्टिगतरूपमा एककृत खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना जुन सबै वडाहरु, टोलहरूलाई समेटेर मानव अधिकारमा आधारित वास कार्यक्रमलाई ध्यानमा राखेर तयार गरिएको छ। यसमा पानी सुरक्षा योजना, प्रकोप न्यूनीकरण तथा वातावरणीय परिवर्तन जस्ता सवालहरूलाई समेत समावेश गरिएको छ।

३.२ परिचय

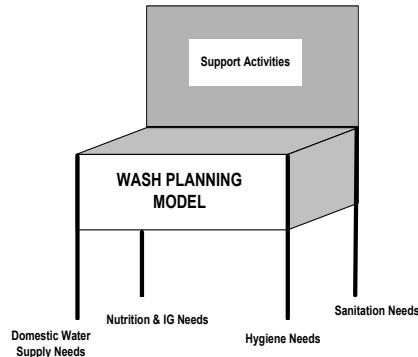
गुणस्तरीय खानेपानी तथा सरसफाईका सुविधाहरु मानिसका अधिकार हुन्। खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता क्षेत्रको विकासले व्यक्तिको स्वास्थ्य र स्वस्थ कामदारहरूमा सकारात्मक असर पार्दछ, भने अन्य उत्पादनशील क्षेत्रको विकासमा मद्दत पुऱ्याउँदछ। सुरक्षित खानेपानी र स्वच्छताको राम्रो बानीले क्रमशः पानीजन्य रोगको नियन्त्रण र उक्त रोगको उपचारका लागि लाग्ने खर्चमा समेत कमी ल्याउँदछ। ग्रामीण क्षेत्रमा धेरैजसो रोगहरु दुषित खानेपानी र न्यून सरसफाईको कारणले गर्दा लाग्ने गर्दछन्।

ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई नीति २०६२ अनुसार सम्पूर्ण जनतालाई २०१७ ई.सं. सम्ममा खानेपानी र सरसफाईका सुविधा पुऱ्याउने लक्ष्य रहेको छ। खानेपानी र सरसफाईमा नेपाल सरकारका तर्फबाट हुने लगानी तथा पहुँचको लक्ष्य २०१७ प्रमुख रूपमा बीस बर्षे रणनीती र राष्ट्रिय खानेपानी योजना (२०१२-२०१७) द्वारा निर्देशित रहेको छ। स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ ले स्थानीय (अधिकारवाला र कार्यालयहरु) पदाधिकारीहरूलाई बढीभन्दा बढी जिम्मेवारी सुम्पिएर विकेन्द्रिकरणलाई अझ बलियो बनाउन खोजेको छ। गाविस वास योजनाले गाविसलाई उक्त लक्ष्य हासिल गर्नको लागि निर्देशन र मार्गदर्शन प्रदान गर्दछ। समुदाय, वार्ड, गाविस र जिल्लालाई खुल्ला दिसा मुक्त घोषणा गर्नु वास

कार्यक्रमको पहिलो र प्रमुख लक्ष्य हो र उत्तर क्षेत्रलाई सरसफाई र स्वच्छताको आनीबानीमा पूर्ण परिवर्तन गराउनु अन्तिम लक्ष्य हो ।

गाविस वास योजना खानेपानी तथा सरसफाईको माग र आपूर्तिको बैज्ञानिक विधि र सामुदायिक सहभागिता द्वारा यसको प्रभावकारी उपयोग गरी खानेपानी योजनाहरूको कार्यान्वयनको आधारमा उत्तम नतिजा प्राप्त गर्नको लागि वनाइने उपयुक्त योजना हो । गाविस वास योजना सहभागितात्मक, तलदेखि माथिल्लो तहसम्म जाने र आंशिक माथिबाट तल भर्ने योजना प्रक्रियाको उपज हो ।

वास योजना साधारण कुर्सी विधिसंग तुलना गरिएको छ, जसमा चारवटा खुट्टाहरु र पछाडिको भागको प्रयोग गरिएको छ । सबै चारवटै खुट्टाहरुको छुट्टाछुट्टै अर्थ र फरक दृष्टिकोण रहेको छ । पहिलो खुट्टाले घरायसी खानेपानी आपूर्तिलाई जनाउँछ भने त्यस्तैगरी दोस्रोले स्वच्छतालाई, तेस्रोले सरसफाईलाई र चौथोले पोषण तथा आयआर्जन लाई जनाउँछ र पछाडिको भागले यसका सहायक क्रियाकलापहरूलाई जनाउँछ ।

३.३ गाविस वास योजनाको उद्देश्य

गाविस स्तरीय खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना निर्माणको समग्र उद्देश्य गाउँ विकास समितिलाई स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली २०५६ को दफा (६५) अनुरूप प्रत्येक स्थानिय निकाय लाई आफ्नो सिमाक्षेत्र भित्र सञ्चालन हुने विकास निर्माण कार्य जनमुखी, सहभागितात्मक, प्रभावकारी, सुव्यवस्थित र दीगो प्रतिफल दिने गरी सञ्चालन गर्न आवधिक गाउँ विकास योजना तयार गरी सोही योजना अन्तरगतका आयोजनाहरूलाई प्राथमिकताको आधारमा गाविसको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना तयार गरि कार्यान्वयनमा लैजानु नै हो । यसका अतिरिक्त यस कार्यका खास उद्देश्यहरु निम्न वर्णनमा रहेका छन् ।

- गाउँ विकास समितिको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छताको वर्तमान अवस्थाको विश्लेषण गरी सबैका लागि खानेपानी र सरसफाई सुविधा उपलब्ध गराउन आवश्यक पर्ने स्रोतको पहिचान गर्नु,
- गाविस क्षेत्रभित्र सेवाविहीन, सेवा प्राप्त र सुविधा स्तरोन्नती गर्नुपर्ने समुदायको पहिचान गरी प्राथमिककरण गर्ने र सोही वर्णनमा स्रोतको विनियोजन गर्ने,
- गाविसको पूर्ण सरसफाईको रणनीतिक योजना तर्जुमा गर्ने र सोही वर्णनमा कार्यक्रमहरु तय गर्ने,

- जलवायु परिवर्तनबाट खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता क्षेत्रमा पर्न गएका तथा भविष्यमा पर्न सक्ने असरहरूको वारेमा अध्ययन गरी विपद् जोखिम न्यूनीकरण र जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका क्रियाकलापहरु पहिचान तथा तर्जुमा गर्नु,
- पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई परियोजनाको दोस्रो चरणको अवधारणा वमोजिम उक्त गाविसमा परियोजनाको सहयोगको स्तर निर्धारण गरी सोहि वमोजिम कार्ययोजना तयार गर्ने कार्यमा सहयोग गर्नु रहेको छ।

३.४ विधि

गाविस स्तरीय खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना निर्माण कार्यको लागि निम्न वमोजिमको विधि तथा क्रियाकलापहरु गरिएको थियो ।

तालिका नं. १६ वास योजना निर्माणको विधि तथा क्रियाकलापहरु

क्र.सं.	क्रियाकलापको नाम	समयावधी	कैफियत
१	सहजकर्ताको तालिम तथा विद्यमान खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजनाको डेस्क अध्ययन कार्य ।	३ दिन	जिल्ला स्तरमा
२	गाविसस्तरीय अभिमुखिकरण तालिम	१ दिन	गाविस स्तरमा
३	वडास्तरीय अभिमुखिकरण तालिम	९ दिन	वडा स्तरमा
४	महिला र दलितको आत्मविश्वास अभिवृद्धि तालिम	२ दिन	गाविस स्तरमा
५	वाश समन्वय समितिको क्षमता अभिवृद्धिका लागि तालीम संचालन	२ दिन	गाविस स्तरमा
६	सामाजिक तथा प्राबिधिक अध्ययन	१८ दिन	गाविस स्तरमा
७	वडास्तरीय आवश्यकता पहिचान, लेखाजोखा र वडास्तरीय योजना तर्जुमा	९ दिन	वडा स्तरमा
८	गाविस स्तरीय योजना तर्जुमा कार्यशाला गोष्ठी	२ दिन	गाविस स्तरमा
९	मस्योदा वाश योजना तयारी तथा लेखन	८ दिन	
१०	गाविस र VWASHCC मा वाश योजना प्रस्तुती तथा पारित र गाउँ परिषदवाट स्वीकृती	१ दिन	गाविस स्तरमा
११	वाश योजना गाउँ परिषदवाट स्वीकृती	१ दिन	गाविस स्तरमा

उपरोक्त क्रियाकलापहरुमध्ये सहजकर्ताको तालिम व्यवस्थापन र प्रतिवेदन लेखन कार्यको संयोजन जिल्ला विकास समितिले गरेको छ भने बाँकी क्रियाकलापहरु सहजकर्ताको सहयोगमा गाउँ विकास समिति, VWASHCC र वडा नागरिक मञ्चले आयोजना गरेका थिए ।

समग्र वास योजना कार्यको अगुवाई गाविसले गरेको थियो जसको लागि गाविसलाई आवश्यक सहयोग गर्न जिल्ला विकास समितिले एकजना सामाजिक र एकजना प्राविधिक परामर्शदाता उपलब्ध गराएको थियो ।

३.५ सिमितता

यस खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना, जिल्लाको यस क्षेत्रको विकासको निम्नि पूर्णरूपमा सहयोगी रहेपनि यसका आफ्ना केही सीमितताहरु रहनेछन् :

- अपर्भट आउनसक्ने तत्कालिन आवश्यकताहरुको प्राथमिकिकरण
- पर्याप्त बजेट विनियोजनमा न्यूनता
- प्राथमिक तहको तथ्याङ्को सहज उपलब्धता
- राजनैतिक स्थिरता एवं स्थानीय सरकार तथा सुशासनको अभाव
- पर्याप्त प्राविधिक तथा प्रशासनिक कर्मचारीको खटनपटन
- भौगोलिक विकटता
- दातृ राष्ट्र तथा संघ, संस्थाहरुको सहयोगको सुनिश्चितता एवं निरन्तरता
- राजनीतिज्ञ तथा योजनाकारहरुको दूरदृष्टि

३.६ गाविसको पञ्चबर्षीय योजना तर्जुमा

३.६.१ खानेपानी

वडास्तरमा तर्जुमा गरी प्राथमिकता क्रम तोकिएका ४८ योजनाहरु मध्ये गाविस स्तरीय योजना तर्जुमा बैठकबाट २० वटा आयोजनाहरु प्राथमिकिकरण गरिएका छन् । गाविस स्तरीय योजना तर्जुमा बैठक वाट प्राथमिकिकरण गरिएका योजनाहरुको विवरण तलको तालिकामा देखाईएको छ ।

तालिका नं. १७ गाविस स्तरमा प्राथमिकीकरण गरिएका योजनाको विवरण

गाविस स्तरीय प्राथमिकिता क्रम	योजनाको नाम	योजनाको कोड नं.	योजनाको प्रकार	बार्ड नं.	लाभान्वित टोल हरुको नाम,	जम्मा लाभान्वित घरधुरी
१	भिंगूखोला थक्लेनी खा.पा. तथा सरसफाई आयोजना	520046pw26	Gravity	४,५	थक्लेनी	६०
२	मालागेडी -पुठखोला खा.पा तथा सरसफाई परियोजना	520046pw29	Gravity	५	टाकुरा, खुडखुटटी, उप्लो खुडखटटी, पाखापानी	९०

३	कात्तिके -दमारे खा.पा तथा सरसफाई परियोजना	520046pw18	Gravity	३	दमारे तथा कात्तिके	३१
४	गाँउखोला खा.पा तथा सरसफाई परियोजना	520046pw09	Gravity	२	तल्लो खरिवाड	३०
५	थारकाटे -तिराम खा.पा तथा सरसफाई परियोजना	520046pw01	Gravity	१	उपल्लो तिराम	९०
६	घोप्टेचौर खा.पा तथा सरसफाई परियोजना	520046pw33	Gravity	६,७	दवटा टोल	१४०
७	रिठेखोला खा.पा तथा सरसफाई परियोजना	520046pw39	Gravity	८	पाडवाड	११८
८	जुकेपानी-गोदधारा खा.पा तथा सरसफाई परियोजना	520046pw38	Gravity	७	जुकेपानी	४१
९	खोरपधेरा खा.पा तथा सरसफाई परियोजना	520046pw41	Gravity	९	अखले	८
१०	जुकेपानी लिफट खा.पा तथा सरसफाई परियोजना	520046pw30	lift	६	माझटोल,पल्लोटोल ,स्कुलटोल	४२
११	चिद्यार तल्लो बडचौर मालागेडी -पुठखोला खा.पा तथा सरसफाई परियोजना	520046pw08	Gravity	२	बडचौर	४०
१२	रिठेखोला लिफट खा.पा तथा सरसफाई परियोजना	520046pw46	lift	१,२८ ३		२००
१३	भाक्रीखोल खा.पा तथा सरसफाई परियोजना	520046pw37	Gravity	६	असारे कुटिचौर	२४
१४	घैंटे द्यांकी निर्माण	520046pw19		३	राजपाटा,सालघारी ,सालबोट	४०
१५	सिमलीखोला खा.पा तथा सरसफाई परियोजना	520046pw33	Gravity	५	आमडाडा मुख्यटोल	२४
१६	ददेरीखोला खा.पा तथा सरसफाई परियोजना	520046pw10	Gravity	२	धुरुड,माझटोल तथा आनन्दटोल	२०
१७	राईपालखोला ठुलीआप खा.पा तथा सरसफाई परियोजना	520046pw12	Gravity	२	माझटोल तथा आनन्दटोल	२०
१८	धुरुड पधेरा खा.पा तथा सरसफाई परियोजना	520046pw11	Gravity	२	माझटोल	३५
१९	सारपानी खा.पा तथा सरसफाई परियोजना	520046pw17	Gravity	२	सारपानी	१६
२०	जलकीनेपानी खा.पा तथा सरसफाई परियोजना	520046pw31	Gravity	५	पुनटोल	२५

३.६.२ सरसफाई तथा स्वच्छता कार्य योजना

खुल्ला दिसामुक्त घोषणाको प्रतिफललाई दिगो र निरन्तर रूपमा अगाडि बढाई आधारभूत सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्थामा सुधार गर्नु अबको मुख्य दायित्व हुन आउँछ । घोषणाको समयसम्म आउँदा गर्न इच्छा भएपनि गर्न बाँकी रहेको, सुधार गर्नुपर्ने महशुस भएका पक्षहरु, थप गर्नुपर्ने तथा स्तरीकरण गर्नुपर्ने कुरा थाति रहेका हुन्छन् । खुल्ला दिसामुक्त घोषणा पछिको सुविधामा पहुँच तथा पूर्ण सरसफाई अभियानलाई समयमै सफल बनाउने चाहना गाविसको रहेको छ । गाविसको सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था पहिचान, योजना तर्जुमा, स्रोत साधनको परिचालन, प्रभावकारी कार्यान्वयन गरी छिटो भन्दा छिटो सफलता हासिल गर्नका लागि गाविस स्तरीय पूर्ण सरसफाई योजनाको आवश्यकता महशुस गरी निम्नानुसारका क्र्याकलापहरु सम्पन्न गर्ने योजना तयार गरिएको छ ।

- १) पूर्ण सरसफाईको लागि आवश्यक पर्ने विवरणहरु बडागत रूपमा वि.सं. २०७२ चैत्र मसान्त सम्ममा पुरा गर्ने ।
- २) वि.स. २०७३ फाल्नुण मसान्त सम्ममा गाविसलाई नै पूर्ण सरसफाई तथा आनीवानी परिवर्तन भएको घोषणा गरिने छ ।
- ३) गा.वि.स भित्र रहेका सबै सामाजिक संघ संस्थाहरु, विद्यालयहरु तथा सार्वजनिक स्थलहरुमा चर्पीको निर्माण र व्यवस्थापन गर्ने ।
- ४) गाविसमा भएका सार्वजनिक, संस्थागत तथा विद्यालय शौचालयहरुलाई स्थायी र स्वच्छ बनाउन शौचालय संचालन तथा मर्मतका लागि बिशेष कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने । साथै घरायसी शौचालयको अवस्था नियमित रूपमा सुधार गर्ने ।
- ५) गाँउ वस्ती, टोल, वडा, विद्यालयहरुले पूर्ण सरसफाई अभियान सफल पार्न कार्य योजना सहित सक्रिय रूपमा संलग्न हुने र साथै भिवाससिसिको निर्णयलाई कार्यान्वयन गर्न जिम्मेवारी वहन गर्ने ।
- ६) गाविसमा संचालन गरिने सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी क्रियाकलापहरु एकिकृत रूपमा संचालन गर्न सबै सरोकारावालाहरु वीच समन्वय कायम राख्ने ।
- ७) गाविस स्तरीय खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता समन्वय समिति (भिवाससिसि) को नाममा गाविसमा सरसफाई कोष स्थापना गर्ने र कोष परिचालन गरि एकिकृत रूपमा कार्यक्रम संचालन गर्ने । यसको लागि प्रत्येक वर्ष कुन कुन संघ संस्थाले कति रकम विनियोजित गर्ने भन्ने कुरा भिवाससिसि र सरोकारावालाहरुको भेलावाट निर्णय गर्ने ।

८) सरसफाइ तथा स्वच्छता र शौचालय सम्बन्धी सामाग्री सजिलैसँगै समयमै सस्तो र विकल्प सहित प्राप्त गर्ने व्यवसायीहरुसँग सहकार्य गर्ने । गाविस हाताभित्रै प्यान, पाइप, सिमेन्ट, रड, हिर्पक, ब्रस, सावुन, टुथपेष्ट, काइयो, नेल कटर उपलब्धताको व्यवस्था गर्ने त्यस्तैगरि सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी स्रोत व्यक्ति, चर्पी निर्माण, रिड. तथा प्यान बनाउने मिस्त्री तयार गर्ने ।

९) भिवाससिसिसँग समन्वय गरि सम्बन्धी वडाका वडा नागरिक मञ्चले हरेक घरको सम्पूर्ण नामावली अभिलेख राखी सरसफाइ कार्ड वितरण गर्ने । पूर्ण सरसफाइ भएपछि पूर्ण सरसफाइको प्रमाणीकरण गर्न स्टीकर टास्ने । गा. वि. स.मा कुनैपनि किसिमको सेवा सुविधा र सिफारिस लिन आउँदा घरमा पूर्ण सरसफाइको सूचक पुरा भए नभए वा कति वटा पुरा भएको जनाकारी लिने । तोकिएको समयसम्म पुरा भएको प्रमाण पेश नगर्ने घरधुरीहरुलाई गा.वि.स. वाट दिईने सेवा सुविधा तथा सिफारिसको सन्दर्भमा नियमित गर्ने ।

१०) स्वास्थ्य चौकिमा सरसफाइ डेस्क स्थापना गर्ने र सेवा लिन आउने विरामी तथा उसको साथमा आउने परिवारका सदस्यलाई पूर्ण सरसफाइ सम्बन्धी जानकारी दिने र साथै प्रत्येक विद्यालयहरुमा सरसफाइ नमूना टेबल राखी सचेतना अभिवृद्धि गर्ने ।

११) पूर्ण सरसफाइ घोषणाको लागि गाउँ, टोल, वडाहरु वीच प्रतिस्पर्दा गराउने र घोषणा गरेको आधारमा प्रोत्साहनको व्यवस्था गर्ने । त्यस्तैगरि गा.वि.स. स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समितिको निर्णयानुसार अन्य पुरस्कार तथा प्रोत्साहन दिनुपर्ने व्यक्ति, संस्था वा समूह पहिचान गरि पुरस्कृत गर्ने ।

३.६.३ अनुगमन र मूल्यांकन:

गाविसमा पूर्ण सरसफाइको अभियान प्रभावकारी रूपले संचालन तथा सफल बनाउन जिल्ला तह, गाविस तह, वडा तह र स्थानीय समुदायहरुको तहवाट अनुगमन गरिने छ । गाउँ स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समितिले आवश्यकतानुसार तहगत अनुगमन तथा मुल्यांकन समिति बनाउने छ र सो समितिले नियमित अनुगमन गर्ने छ । अनुगमन तथा मुल्यांकन गर्नका लागि विधिहरु निर्धारण गरि व्यक्तिगत, घरायसी तथा संस्थागत तहमा पूर्ण सरसफाइका सूचकहरु पुरा भए नभएको अनुगमन गर्ने छ ।

३.६.४ पूर्ण सरसफाइ पश्चातको क्रियाकलापहरु:

खुल्ला दिसामुक्त घोषणा पश्चातको लक्ष घोषणालाई दीगो बनाउने र पूर्ण सरसफाइ तथा आनीवानी परिवर्तनको अभियानलाई तीव्रता दिइ पूर्ण सरसफाइयुक्त क्षेत्र बनाउनु हो । पूर्ण सरसफाइ तथा आनीवानी परिवर्तन क्षेत्र घोषणा पश्चात पनि सरसफाइ तथा स्वच्छताको अभियान सम्पन्न भएको हुदैन । तसर्थ पूर्ण सरसफाइलाई दीगोपना र घोषणा गर्दा सूचकको रूपमा नभएको अन्य सरसफाइ तथा स्वच्छताको

क्रियाकलापलाई समेटदै वातावरण मैत्री सरसफाई तथा स्वच्छता र अर्ध शहरमुखी विशेषताका सरसफाई तथा स्वच्छताको अभियानलाई निरन्तरता दिनुपर्छ ।

यसको लागि शैचालयको स्तरीकरण तथा प्रयोगकर्ता मैत्री, भान्साको फोहोरवाट आफैले मल बनाउने, प्लाष्टिकलाई छुट्टै जम्मा गरी बिक्री वा निर्धारित स्थलमा जम्मा गर्ने, बैकल्पीक उर्जाको प्रयोग, फोहोर मैला व्यवस्थापन, खानेपानीको मुहान संरक्षण, पानीको गुणस्तर परिक्षण, पोखरीहरुको संरक्षण, प्लाष्टिक फोला निषेध, स्यानिटरी ल्याण्डफिल्ड साइट, स्थानीयस्तरमै सरसफाई सामागीको व्यवस्थापन, ढलको व्यबस्था, नियमित बजेट र संस्थागत क्रियाकलाप आदि क्रियाकलापहरु अगाडि बढाइने छ ।

३.६.५ जलवायु परिवर्तन अनुकूलन तथा विपद जोखिम न्यूनिकरण कार्य योजन तालिका नं. १८ भविष्यमा हुनसक्ने प्रकोपको लेखाजोखा

जोखिम	स्थानीय समुदाय तथा वातावरणीय सेवाहरुमा जोखिमबाट परेको असर	जोखिमबाट प्रभावित समुदाय तथा उपभोक्ताहरु	जोखिमबाट प्रभावको अवस्था (धेरै उच्च-४, उच्च-३, मध्यम-२ र न्युन-१)	सम्बन्धित विपद् तथा जोखिम न्यूनिकरणका विकल्पहरु
पहिरो	बाटो छोप्न सक्ने	वार्ड नं १ देखि ९ सम्मका समुदायहरु	३	बृक्षारोपण, वायो ईन्जनियरिङ्ग कृयाकलाप, पहिरो नियन्त्रण
वस्तीभन्दा माथि खानेपानी	पानीले वस्तीमा असर	वार्ड नं ४,७ का समुदायहरु	४	पानीको उचित व्यवस्थापन

तालिका नं १९ जलवायु परिवर्तन अनुकूलन कार्य योजना

प्रा.क्र.	सृजित मुख्य खतराहरु (प्रकोपहरु)	जोखिममा रहेका जिविको पार्जनका साधनहरु	अनुकूलन उपायहरु	जोखिममा रहेका क्षेत्र
१	पहिरो	घर, खेतिपाती, पानीका मुहान, बाटोघाटो	बृक्षारोपण, वायो ईन्जनियरिङ्ग कृयाकलाप, चेक वाल	वार्ड १ देखि ९ सम्मका टोलहरु
२	पानीका मुहान सुक्दै जानु, सुख्खा, खडेरी	पुराना पोखरीहरु	पुराना पोखरीहरुको संरक्षण, पूनभरण	सबै वडा

			पोखरी निर्माण, श्रोत संरक्षण	
--	--	--	---------------------------------	--

तालिका नं. २० गा.वि.स को एक बर्षे कार्य योजना

गाविस स्तरिय प्राथमिकिता क्रम	योजनाको नाम	योजनाको कोड	योजनाको प्रकार	वडा नं.	लाभान्वित टोल हरुको नाम,	जम्मा लाभान्वित घरधुरी
१	भिंगूखोला खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw26	Gravity	४,५	थक्लेनी	६०
२	मालागेडी -पुठखोला खा.पा तथा सरसफाई परियोजना	520046pw29	Gravity	५	टाकुरा, खुडखुट्टी, उफ्लो खुडखट्टी, पाखापानी	९०
निर्माणाधीन१	तिराम धैंटे टयाकी निर्माण	520046OW01	Rain water	१	तिराम ,माझटोल जिमूरे दखडाटोल	९०
१	बनाउन बाँकी भएका र कच्ची शोचालय भएका घरधुरीमा पक्की चर्पी निर्माण			सबै वडा		५५
२	पूर्ण सरसफाइको लागि आवश्यक पर्ने विवरणहरु वडागत रूपमा पुरा गर्ने			सबै वडा		सबै
३	गाविसलाई नै पूर्ण सरसफाई तथा			सबै		सबै

	आनीवानी परिवर्तन भएको घोषणा				
--	-----------------------------------	--	--	--	--

३.६.६ संभावित सहयोगी निकायहरु

गा वि स मा प्रस्तावित खानेपानी योजनाहरु र सरसफाईको अवस्थामा सुधार गर्नको लागि गाविसको आफ्नै श्रोत मात्रले सम्भव नहुन सक्छ, त्यस्का लागि बाह्य सहयोगी निकायहरुको खोजी तथा पहिचान गर्न जरूरी हुने भएकोले त्यस्ता केही सम्भावित सहयोगी निकायहरु तल उल्लेख गरिएको छ ।

- पश्चिम नेपाल ग्रामिण खानेपानी तथा सरसफाई परियोजना ।
- जिल्ला विकास समिति, प्लूठान ।
- खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, प्लूठान ।
- जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, प्लूठान ।
- स्थानिय गैर सरकारी संस्थाहरु
- अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरु ।
- दातृ राष्ट्र तथा निकायहरु ।

अनुसूचि १ : टोल अनुसारको जातीगत आधारमा घरधुरी संख्या तथा खानेपानीको सुविधास्तर

गाविसको कोड ५२००४६

गाविसको नाम : तिराम

क्र.सं.	टोलको नाम	टोलको कोड नं.	दलित	जनजाती	अन्य	जम्मा घरधुरी संख्या	खानेपानी सुविधा पुरोको घरधुरी संख्या	खानेपानी सुविधा स्तर	खानेपानी सुविधा नपुरोको घरधुरी संख्या
१	कुडापानी	520046W01C01	२	६	१६	२४	२४	४	०
२	जिमुरे	520046W01C02	५	१५	४	२४	२०	४	४
३	दखडा टोल	520046W01C03	२	८	१७	२७	२५	२	२
४	माझटोल	520046W01C04	५	५	१७	२७	१२	४	१५
५	उपल्लोटोल	520046W01C05	२	१	५	८	५	३	३
६	निन्नुडाडा	520046W01C06	०	५	५	१०	५	२	५
७	भीरपानी	520046W01C07	०	५	११	१६	१०	३	६
			१६	४५	७५	१३६	१०१	०	३५
१	उपल्लो टोल	520046W02C01	१	१४	०	१५	१०	२	५
२	माझटोल	520046W02C02	०	१३	०	१३	१३	३	०
३	तल्लोटोल	520046W02C03	०	२२	०	२२	२०	२	२
४	सारपानीटोल	520046W02C04	८	५	१६	२९	२८	२	१
५	आमडाडा	520046W02C05	५	५	१०	२०	१८	२	२
६	तिमीले	520046W02C06	८	१३	९	३०	२५	४	५
७	बेडेचौर	520046W02C07	९	१४	९	३२	१०	२	२२
			३१	८६	४४	१६१	१२४		३७
१	गर्जनी	520046W03C01	०	०	६	६	६	२	०
२	कुमालटार	520046W03C02	९	१२	१४	३५	३०	२	५
३	कातिके	520046W03C03	२	१४	६	२२	२०	३	२
४	दमारे	520046W03C04	२०	५	३	२८	१८	२	१०
५	राईपाल	520046W03C05	१२	०	१	१३	१२	३	१
६	छेडापोखरी	520046W03C06	८	५	५	१८	१०	२	८
७	देवीस्थान डाडा	520046W03C07	३	१०	७	२०	१२	२	८
८	साजपाटा	520046W03C08	०	१६	४	२०	१७	२	३
९	शान्तीचौर	520046W03C09	०	७	४	११	५	३	६
१०	माझटोल	520046W03C10	२	४	५	११	५	३	६
११	डालीकाटे	520046W03C11	०	५	०	५	०	३	५

			५६	७८	५५	१८९	१३५	०	५४
१	तल्लो सिमलचौर	520046W04C01	३	३६	०	३९	३९	३	०
२	उपल्लो सिमलचौर	520046W04C02	६	२२	०	२८	२४	३	४
३	थक्लेनी	520046W04C03	०	५४	०	५४	५०	२	४
			९	११२	०	१२१	११३	८	८
१	टाकुरा	520046W05C01	०	३३	०	३३	२२	३	११
२	खुडखुट्टी	520046W05C02	०	१९	०	१९	१२	२	७
३	पाखापानी	520046W05C03	०	२१	०	२१	१५	३	६
४	उपल्लो खुट्टी	520046W05C04	०	२५	०	२५	२०	४	५
५	मुख्यटोल	520046W05C05	२	१७	०	१९	१९	४	०
६	पुन टोल	520046W05C06	०	१२	०	१२	१२	२	०
७	रातामाटा	520046W05C07	०	१७	०	१७	१६	३	१
८	कालीमाटी	520046W05C08	०	१०	०	१०	२	३	८
९	मोतिपुर	520046W05C09	०	२१	०	२१	१५	४	६
१०	ठाडी ओडार	520046W05C10	०	१५	०	१५	१२	४	३
			२	१९०	०	१९२	१४५		४७
१	सिम्ले	520046W06C01	०	२३	०	२३	२०	३	३
२	कातिकेडाडा	520046W06C02	०	१३	०	१३	१३	३	०
३	सिमलगैरा	520046W06C03	३	६	१	१०	१०	२	०
४	पात्ला	520046W06C04	१	१८	०	१९	१२	४	७
५	स्कुलटोल	520046W06C05	१	१५	०	१६	११	४	५
६	असारे टोल	520046W06C06	१	११	०	१२	७	२	५
७	कुटीचौर	520046W06C07	२	१६	०	१८	१७	२	१
			८	१०२	१	१११	१०		२१
१	गोदधारा	520046W07C01	१३	४	१३	३०	२८	३	२
२	जुकेपानी	520046W07C02	०	११	०	११	११	३	०
३	गुरासेनी	520046W07C03	१४	२	३	१९	१९	२	०
४	उपल्लोचौर	520046W07C04	१	११	०	२०	१६	४	४
५	गोलवाड	520046W07C05	०	४	०	४	०	४	४
६	ददेरी	520046W07C06	१	११	०	१२	५	३	७
७	तल्लो गाँउ	520046W07C07	०	२८	०	२८	२५	४	३
८			२४	५६	३	८३	६५		१८
१	रज्य	520046W08C01	०	२८	०	२८	२८	२	०

२	पाडवाड	520046W08C02	२	१५	०	१७	१७	२	०
३	तल्लोटोल	520046W08C03	६	१२	०	१८	१८	३	०
४	बेलटोला	520046W08C04	३	१४	०	१७	१७	३	०
५	घर्तिटोल	520046W08C05	०	१५	०	१५	१५	४	०
६	माझटोल	520046W08C06	५	९	०	१४	०	४	१४
			१६	९३	०	१०९	९५		१४
१	निग्रलीटोल	520046W09C01	०	७	०	७	७	२	०
२	पाडकोट	520046W09C02	०	१२	०	१२	१२	२	०
३	ढोलपानी	520046W09C03	०	६	०	६	६	३	०
४	पात्तल	520046W09C04	०	११	०	११	११	३	०
५	उपल्लोटोल	520046W09C05	०	७	०	७	७	४	०
६	धाइरेखपटे	520046W09C06	०	९	०	९	०	२	९
७	बसेरी	520046W09C07	०	३	३	६	०	२	६
८	अखले	520046W09C08	०	२	६	८	०	४	८
९	नेपाने	520046W09C09	०	२९	०	२९	१८	३	११
			०	८६	९	९५	६१	०	३४
			१६२	८४८	१८७	११९७	९२९		२६८

अनुसूचि २. गाविसमा भएका विद्यालयहरु तथा उपलब्ध सुविधा

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	अवस्थित स्थान	विद्यालयको किसिम (सामुदायिक, संस्थागत, अन्य)	विद्यालय को स्तर	जम्मा विद्यार्थी संख्या	खानेपानी को सुविधा	शैक्षालय छ, छैन, प्रयोगमा भएको र प्रयाप्त छ, छैन	साबुनको व्यवस्था
१	लोकभक्त प्रा.वि.	सिमलचौर	सामुदायिक	प्रा.वि.	७४	छ	प्रयाप्त र प्रयोगमा छ	भित्र
२	ने.रा. प्रा.वि	उपल्लो टोल	सामुदायिक	प्रा.वि.	९०	छैन	पर्याप्त छ	छैन
३	ऐश्वर्य प्रा.वि.	पुनटोल	सामुदायिक	प्रा.वि.	१८०	छ	अप्रयाप्त र प्रयोगमा छ	छ बाहिर
४	श्रमरानी मा.वि	स्कुलटोल	सामुदायिक	मा.वि	४६६	छ	अप्रयाप्त र प्रयोगमा छ	छैन
५	भुवनेश्वरी प्रा.वि	पाडवाड	सामुदायिक	प्रा.वि.	१६८	छ	अप्रयाप्त र प्रयोगमा छ	छैन
६	गणेश प्रा.वि	भिरपानी	सामुदायिक	प्रा.वि.	१४५	छ	अप्रयाप्त र प्रयोगमा छ	छैन
७	अरुणाभवानीश्वरी	कुमालटार	सामुदायिक	प्रा.वि.	११२	छ	अप्रयाप्त र प्रयोगमा छ	छैन
८	गणेश उ.मा.वि.	माझटोल	सामुदायिक	उ.मा.वि.	४७४	छ	अप्रयाप्त र प्रयोगमा छ	छैन
९	ने.रा. प्रा.वि	थक्केनी	सामुदायिक	प्रा.वि.	१३८	छ	अप्रयाप्त र प्रयोगमा छ	छैन
१०	सिम्ले वा.वि	सिम्ले	सामुदायिक	वा.वि	१६	छैन	पर्याप्त छ	छैन
११	सुर्योदय वा.वि	खरीवाड	सामुदायिक	वा.वि	१६	छैन	पर्याप्त छ	छैन

अनुसूची ३ स्वास्थ्य चौकी स्तरको तथ्याङ्क

१. स्वास्थ्य चौकी रहेको स्थान

जिल्ला	गा.वि.स.को नाम	गा.वि.स.को कोड	वार्ड नं.	टोल
प्युठान	तिराम	५२००४६	१	तिराम

२ वालवालिकाहरुको स्वास्थ्य सम्बन्धी तथ्याङ्क

२.१ बच्चाहरुको तौल मापन (पाचवर्ष मूँनिका बच्चाहरुको पोषणको अवस्था)

बच्चाहरु	उमेरको आधारमा बच्चाहरुको समुह									
	० - ११ महिना		१२-२३ महिना		२४-३५ महिना		३६-५९ महिना		जम्मा	
	न्यून	सामान्य	न्यून	सामान्य	न्यून	सामान्य	न्यून	सामान्य	न्यून	सामान्य
नया	०	५४	०	१९	०	१२	०	१८	०	१६८
दोहोरिएका	०	२५७	०	८६	०	११२	०	३८	०	४५३

२.२ भाडापखाला सम्बन्धी उपचार गरिएका ५ वर्ष मूँनिका बच्चाहरु संख्या

उपचार पुर्याउने	सेवा	भाडापखाला सम्बन्धी विरामी परेका नयाँ बच्चाहरुको संख्या				उपचार गरिएका संख्या	सिफारिश गरिएका संख्या	मृत्यु भएका संख्या
		जलवियोजन नभएका	सामान्य जलवियोजन भएका	धेरै जलवियोजन भएका	जम्मा			
उप स्वास्थ्य चौकीबाट	७२	०	१६	७८	७८	०	०	०
मासिका र महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका बाट	३८१	०	०	३८१	३८१	०	०	०

मातृ शिशु कार्यकर्ताबाट	०	०	०	०	०	०	०	०
	४५३	०	११	४६९	४६९	०	०	

३. Nutritional and metabolic disorder

ICD कोड	रोगको क्रिसम	महिला	पुरुष
E46	कुपोषण	०	०
E50	Avitaminoses and other nutrient deficiency	१२	९

अनुसूचि ४ पूर्ण सरसफाईको लागि वडा र गाविस तहको कार्ययोजना

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	
		मुख्य	सहयोगी
१	भिवाससिसिको बैठकको मिति निर्धारण गर्ने	संयोजक	जिविस
२	भिवाससिसिको बैठकः सरसफाईको वर्तमान अवस्था माथि छलफल	संयोजक	जिविस
३	गाविसको सबै घरधुरीको सरसफाई सम्बन्धी तथ्यांक संकलन (चपी, चाड., फोहोर थुपार्ने खाडल, सावुन पानीले हातधुने ठाँउ, पानी शुद्धिकरण गरी खाने आदि)	गाविस	जिविस
४	गाविस स्तरीय पूर्ण सरसफाई सम्बन्धी कार्य योजना निर्माण तथा जिम्मेवारी वाढँफाड	गाविस	जिविस
५	वडा नागरिक मञ्चको बैठक र वडा वास सिसिको जिम्मेवारी सम्बन्धी निर्णय गर्ने	गाविस	जिविस
६	वडा नागरिक मञ्चलाई अभिमुखिकरण	गाविस	जिविस
७	वडा वाससिसि गठन, वडा नागरिक मञ्चको नेतृत्वमा सरसफाई सम्बन्धि छलफल अन्तरक्रिया तथा वडा स्तरीय कार्य योजना निर्माण	गाविस	जिविस
८	मासिक रूपमा भिवाससिसिको बैठक	गाविस	जिविस
९	मासिक रूपमा वाडवाससिसि र वडा नागरिक मञ्चको बैठक	वडानागरिक मञ्च	गाविस
१०	आमा समूह, वन समूह, क्लब, जातिगत र सास्कृतिक सञ्जालहरु तथा गाविसमा कार्यरत विभिन्न संघ संस्थाहरुसँग छलफल तथा अन्तरक्रिया	गाविस	जिविस
११	विभिन्न माध्यमवाट प्रचार प्रसार तीव्र गर्ने कार्यक्रम निर्धारण गर्ने जस्तै: सार्वजनीक सुचना टांस प्रचार प्रसार/वोड, माइक्रो, विद्यालय स्तरिय च्याली, स्थानीय एफ एम आदि	गाविस	जिविस
१२	प्रत्येक विद्यालयमा संस्थागत वास समिति गठन गर्ने (शिक्षक, अभिभावक तथा विद्यार्थी रहेन गरि) तथा विद्यालय र विद्यार्थीको घरसम्मलाई ध्यानमा राखि कार्य योजना तयार गर्ने	गाविस	जिविस / शिक्षा समिति
१३	विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक अभिभावक संघ र शिक्षकहरु सँग अन्तरक्रिया / अभिमुखिकरण	गाविस	जिविस
१४	स्वास्थ्य चौकीका व्यवस्थापन समिति, स्वास्थ्यकर्मी, महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका तथा नागरिक समाजहरुसँग अन्तरक्रिया/ छलफल /अभिमुखिकरण	गाविस	जिविस / स्वास्थ्य चौकी प्रमुख
१५	प्रत्येक विद्यालयमा विद्यालय स्तरीय बाल क्लब गठन अन्तरक्रिया तथा परिचालन	गाविस	जिविस / विद्यालयहरु
१६	गा.वि.स र वडा स्तरिय अनुगमन समिति गठन तथा आचार संहिता निर्माण	गाविस	जिविस
१७	गा.वि.स स्तरीय सम्पूर्ण कार्यालयहरुमा सरसफाई सम्बन्धी प्रचार सामग्री टांसे	गाविस	जिविस
१८	स्वास्थ्य सेवा प्रदायकहरु द्वारा घरदैलो कार्यक्रम (तीन महिनाको १ पटक)	गाविस	जिविस / स्वास्थ्य चौकी

१९	प्रत्येक तीन महिनामा कम्तीमा एकपटक शिक्षक, विद्यार्थी र संचालक समितिद्वारा विद्यालय सेवा क्षेत्रमा घर दैलो कार्यक्रम	गाविस	जिविस / विद्यालय
२०	प्रत्येक महिना प्रत्येक वडाले पूर्ण सरसफाईको सूचकहरु पुरा गरे नगरेका घरको तथ्यांक अद्यावधिक गरी सार्वजनिक स्थल र गाविसमा टास्ने	गाविस / वडा वासिसी	जिविस
२१	प्रत्येक घरमा सरसफाई अनेगमन कार्ड तथा स्टीकर टास्ने	गाविस	जिविस
२२	प्रत्येक वडा र गाविसको पूर्ण सरसफाई घोषणा गर्ने मिति उल्लेख गर्ने	गाविस	जिविस
२३	पूर्ण सरसफाई क्षेत्र घोषणा गर्ने पहिलो वडा, विद्यालयलाई सम्मान र कदर	गाविस	जिविस
२४	सरसफाई परिचय पत्र वितरण गर्ने	गाविस	जिविस
२५	पूर्ण सरससफाई गाविस घोषणा गर्ने	गाविस	जिविस
२६	पूर्ण सरससफाई घोषणा पश्चातको बैठक वस्ने	गाविस	जिविस

अनुसूचि ५: पानीको श्रोत सम्बन्धि सूचनाहरुको सारांश

गाविसको कोड ५२००४६

गाविसको नाम : तिराम

क्र.सं.	श्रोतको नाम	श्रोतको कोड नं	अवस्थित गाविस	अवस्थित वडा नं	हाल प्रयोगमा छ/छैन	श्रोत रहेको स्थान (दर्ता भएको जग्गामा / दर्ता नभएको जग्गामा)	विवाद (छ/छैन)
१	थारकाटे	520046W01S01	तिराम	१	छैन	दर्ता नभएको	छैन
२	रेशखोला	520046W01S02	तिराम	१	छैन	दर्ता नभएको	छैन
३	उपल्लो शिशखोला	520046W01S03	तिराम	१	छ	दर्ता नभएको	छैन
४	तल्लो शिशखोला	520046W01S04	तिराम	१	छैन	दर्ता नभएको	छैन
५	जिमूरे चिदयार	520046W01S05	तिराम	१	छैन	सामूदायिक वन	छैन
६	जूकेपानीमूल	520046W01S06	तिराम	१	छ	दर्ता नभएको	छैन
७	आपखोला	520046W01S07	तिराम	१	छ	दर्ता नभएको	छैन
८	घूर्कचौर चिदयार	520046W01S08	तिराम	१	छ	दर्ता नभएको	छैन
९	आपखोला दूईखोली	520046W01S09	तिराम	१	छ	दर्ता नभएको	छैन
१०	आपखोला जरुवा	520046W01S10	तिराम	१	छ	दर्ता नभएको	छैन
११	चिदयार	520046W02S01	तिराम	२	छ	दर्ता नभएको	छैन
१२	गाउखोला	520046W02S02	तिराम	२	छ	दर्ता नभएको	छैन
१३	ददेरीखोला	520046W02S03	तिराम	२	छ	दर्ता नभएको	छ
१४	धूरडगा पध्वेरा	520046W02S04	तिराम	२	छ	दर्ता नभएको	छैन
१५	राइपालखोला	520046W02S05	तिराम	२	छ	दर्ता नभएको	छ
१६	तिरतिरेखोला	520046W02S06	तिराम	२	छ	दर्ता नभएको	छैन
१७	पध्वाराखोला	520046W02S07	तिराम	२	छ	दर्ता नभएको	छैन
१८	गांडखोला	520046W02S08	तिराम	२	छ	दर्ता नभएको	छैन
१९	गोरुले राईपाल	520046W02S09	तिराम	२	छ	दर्ता भएको	छैन
२०	धूरडगा पध्वेरा २	520046W02S10	तिराम	२	छ	दर्ता नभएको	छैन
२१	ददेरीपाटा	520046W02S11	तिराम	२	छ	दर्ता नभएको	छैन
२२	तिमीलेखोला	520046W02S12	तिराम	२	छैन	दर्ता नभएको	छैन
२३	चन्द्रेखोला	520046W02S13	तिराम	२	छ	दर्ता नभएको	छैन
२४	कूलेखोला जरुवामूल	520046W02S14	तिराम	२	छ	दर्ता नभएको	छैन
२५	राइपालखोला	520046W02S15	तिराम	२	छ	दर्ता नभएको	छ
२७	कातिकेखोला २	520046W03S02	तिराम	३	छ	दर्ता नभएको	छैन
२८	कातिकेखोला ३	520046W03S03	तिराम	३	छ	दर्ता नभएको	छैन
२९	कातिकेखोला ४	520046W03S04	तिराम	३	छ	दर्ता नभएको	छैन
३०	राईपालखोला	520046W03S05	तिराम	३	छ	दर्ता नभएको	छैन
	पाखापानी	520046W03S06	तिराम	३	छ	दर्ता नभएको	छैन

३१	माथिल्लो कातिके	520046W03S07	तिराम	३	छ	दर्ता नभएको	छैन
३२	तल्लो कातिके	520046W03S08	तिराम	३	छ	दर्ता नभएको	छैन
३३	चमिरेमूल	520046W03S09	तिराम	३	छ	दर्ता नभएको	छैन
३४	चमिरेमूल २	520046W03S10	तिराम	३	छ	दर्ता नभएको	छैन
३५	सिमलगैरा	520046W03S11	तिराम	३	छ	दर्ता नभएको	छैन
३६	साउरीपानी	520046W04S01	तिराम	४	छ	दर्ता नभएको	छैन
३७	पधेराखोला	520046W04S02	तिराम	४	छ	दर्ता नभएको	छैन
३८	भिंगृखोला	520046W04S03	तिराम	४	छ	दर्ता नभएको	छ
३९	चिदयार	520046W04S04	तिराम	४	छ	दर्ता नभएको	छैन
४०	धकखोला	520046W04S05	तिराम	४	छ	दर्ता नभएको	छैन
४१	नागपातीखोला	520046W04S06	तिराम	४	छ	दर्ता नभएको	छैन
४२	मालागडी	520046W05S01	तिराम	५	छ	दर्ता नभएको	छैन
४३	पूठखोला	520046W05S02	तिराम	५	छ	दर्ता नभएको	छैन
४४	गोगनपानी	520046W05S03	तिराम	५	छ	दर्ता नभएको	छैन
४५	जल्कीनेपानी	520046W05S04	तिराम	५	छ	दर्ता नभएको	छैन
४६	बराहपानी	520046W05S05	तिराम	५	छ	दर्ता नभएको	छैन
४७	धाराखोला	520046W05S06	तिराम	५	छैन	दर्ता नभएको	छैन
४८	पूठखोला २	520046W05S07	तिराम	५	छ	दर्ता नभएको	छैन
४९	पाखापानी २	520046W05S08	तिराम	५	छ	दर्ता नभएको	छैन
५०	खूडखूटी पानीपधेरा	520046W05S09	तिराम	५	छ	दर्ता नभएको	छैन
५१	डोटेखोला	520046W05S10	तिराम	५	छ	दर्ता नभएको	छैन
५२	लेकपानी	520046W05S11	तिराम	५	छ	दर्ता नभएको	छैन
५३	चूधेरा पधेरा	520046W05S12	तिराम	५	छ	दर्ता नभएको	छैन
५४	सिमलीखोला	520046W05S13	तिराम	५	छैन	दर्ता नभएको	छैन
५५	चिसापानी खोला	520046W05S14	तिराम	५	छ	दर्ता नभएको	छैन
५६	कैनखोला १	520046W05S15	तिराम	५	छ	दर्ता नभएको	छैन
५७	कैनखोला २	520046W05S16	तिराम	५	छ	दर्ता नभएको	छैन
५८	कैनखोला ३	520046W05S17	तिराम	५	छ	दर्ता नभएको	छैन
५९	सिमलीखोला २	520046W05S18	तिराम	५	छ	दर्ता नभएको	छैन
६०	जरुवा	520046W05S19	तिराम	५	छ	दर्ता नभएको	छैन
६१	ड्रम्पीखोला	520046W05S20	तिराम	५	छ	दर्ता नभएको	छैन
६२	जूकेपानी	520046W06S01	तिराम	६	छ	दर्ता नभएको	छैन
६३	पधेराखोला	520046W06S02	तिराम	६	छ	दर्ता नभएको	छैन
६४	झाक्रीखोला	520046W06S03	तिराम	६	छ	दर्ता नभएको	छैन
६५	जूकेपानी १	520046W07S01	तिराम	७	छ	दर्ता नभएको	छ
६६	जूकेपानी २	520046W07S02	तिराम	७	छ	दर्ता नभएको	छैन

६७	बेतीखोला	520046W08S01	तिराम	८	छ	दर्ता नभएको	छैन
६८	ढोलपानी छहराठिक	520046W09S01	तिराम	९	छ	दर्ता नभएको	छैन
६९	खोरपधेरा	520046W09S02	तिराम	९	छ	दर्ता नभएको	छैन
७०	पैयापानी	520046W09S03	तिराम	९	छ	दर्ता नभएको	छैन
७१	रिठापानी पधेरा	520046W09S04	तिराम	९	छ	दर्ता नभएको	छैन
७२	चूटी पधेरा	520046W09S05	तिराम	९	छ	दर्ता नभएको	छैन
७३	चिसापानी खोला	520046W09S06	तिराम	९	छ	दर्ता नभएको	छैन
७४	लिसापानी	520046W09S07	तिराम	९	छ	दर्ता नभएको	छैन
७५	रिठेखोला	520046W09S08	तिराम	९	छैन	दर्ता नभएको	छैन
७६	पधेराखोला	520046W09S09	तिराम	९	छ	दर्ता नभएको	छैन
७७	कूलूपानी	520046W09S10	तिराम	९	छ	दर्ता नभएको	छैन

अनुसूचि ६ विद्यमान खानेपानी योजनाहरुको सूचना सम्बन्धि सारांशं विवरण

गाविसको कोड ५२००४६

तिराम

गाविसको नाम :

क्र सं	योजनाको नाम	योजनाको कोड	योजनाको किसिम	वार्ड	घरधुरी	लाभान्वित टोलको नाम
१	भिंगखोला खा.पा	520046EW01	Gravity	४	६०	थक्लेनी
२	चिद्यार खा.पा.	520046EW02	Gravity	४	३६	तल्लो सिमलचौर
३	धपखोला खा.पा.	520046EW03	Gravity	४	३६	सिमलचौर
४	पूठखोला खा.पा.	520046EW04	Gravity	५	२१	पाखापानी
५	गोगनपानी खा.पा.	520046EW05	Gravity	५	२५	उफ्लोखूटी
६	पाखापानी पधेरा	520046EW06	Gravity	५	२१	पाखापानी
७	खुडखूटटी पधेरा	520046EW07	Gravity	५	२१	खुडखूटटी
८	डोरेखोला खा.पा	520046EW08	Gravity	५	२५	उपल्लोखूटी तारापहरा
९	लेकपानी खा.पा	520046EW09	Gravity	५	३३	टाकूरा
१०	चूटिपधेरा खा.पा	520046EW10	Gravity	५	२५	उफ्लोखूटी
११	चिरापानी खोला खा.पा	520046EW11	Gravity	५	१०	चिसापानी
१२	कैनखोला खा.पा	520046EW12	Gravity	५	१५	मूख्यटोल
१३	सिमलीखोला खा.पा	520046EW13	Gravity	५	९	आमडाडा
१४	पधेराखोला खा.पा	520046EW14	Gravity	६	२३	सिम्ले
१५	जूकेपानी खा.पा	520046EW15	Gravity	७	३०	गोदधारा
१६	खोरपधेरा खा.पा	520046EW16	Gravity	९	८	अर्खले
१७	रिठेपधेरा खा.पा	520046EW17	Gravity	९	१७	पाडकोट
१८	बेतीखोला खा.पा	520046EW18	lift	८	११८	पाडवाड
१९	घूर्क्चौर खा.पा	520046EW19	Gravity	१	६	घूर्क्चौर
२०	चिद्यार खापा	520046EW20	Gravity	१	८	तल्लो चिद्यार
२१	चिद्यार खा.पा.	520046EW21	Gravity	२	४०	बडचौर
२२	राईपालखोला खा.पा.	520046EW22	Gravity	२	१३	खरिवाड
२३	तिमीलेखोला	520046EW23	Gravity	२	१२	तिमीले
२४	कातिकेखोला	520046EW24	Gravity	३	१०	कातिके
२५	कातिकेखोला	520046EW25	Gravity	३	४२	कूमालटार
२६	राईपालखोला	520046EW26	Gravity	३	२०	राईपाल

अनुसुचि ७ वडा स्तरमा तर्जुमा गरिएका खानेपानी योजनाहरुको सूचि

गाविसको नाम : तिराम

गाविसको कोड : ५२००४६

वडा नं.	योजनाको वार्ड स्तरिय प्राथमिकता क्रम	योजनाको नाम	योजनाको कोड	योजनाको प्रकार	लाभान्वित टोलहरुको नाम	जम्मा लाभान्वित घरधुरी
१	१	थारकाटे खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw01	Gravity	निन्नूडाडा	८
	२	जूकेपानीमूल खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw02	Gravity	जिमूरे	२२
	३	आपखोला खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw03	Gravity	कूडापानी	२४
	४	रेसखोला खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw04	Gravity	माझटोल	२७
	५	उपल्लो शिशखोला खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw05	Gravity	उपल्लो टोल	१५
	६	तल्लो शिशखोला खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw06	Gravity	दखडाटोल	१२
	७	जमूरे चिदयार खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw07	Gravity	भिरपानी	१०
२	१	चिदयार मालागोडी बडेचौर खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw08	Gravity	बडेचौर	४०
	२	गाउखोला खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw09	Gravity	खरीवाड	४८
	३	ददेरीखोला खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw10	Gravity	माझटोल	२३
	४	धूरडगा पधेरा खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw11	Gravity	धूरडगाटोल	३०
	५	राइपालखोला खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw12	Gravity	माझटोल	२४
	६	तिरतिरेखाला खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw13	Gravity	बडेचौर	४०
	७	पधेराखोला खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw14	Gravity	खरीवाड	४८

८	८	गांडखोला खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw15	Gravity	खरीवाड	५०
	९	तिमिलेखोला खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw16	Gravity	तिमीले	२५
	१०	सारपानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw17	Gravity	सारपानी	२०
९	१	कातिके दमारे खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw18	Gravity	कातिके दमारे छ्रिविसे	३१
	२	घैटे टंयाकी निर्माण	520046pw19	Rain Water	साझपाटा सालधारी, सालबोट	३२
	३	राईपालखोला खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw20	Gravity	रातामाटा, राईपाल	१९
	४	पाखापानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw21	Gravity	कूमालटार	३५
	५	माथिल्लो कातिके खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw22	Gravity	कातिके कूमालटार माझटोल	६०
	६	चमिरेमूल लिफट खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw23	lift	अरडखोला	७
	७	सिमलगैरा खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw24	Gravity	छेडापोखरी	२५
१०	१	साउरीपानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw25	Gravity	थक्लेनी	६०
	२	भिंगूखोला खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw26	Gravity	थक्लेनी	६०
	३	पधेराखाला खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw27	Gravity	सिमलचौर तल्लो	२८
	४	चिदयार धक्खोला नागपानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw28	Gravity	सिमलचौर तल्लो	२८
५	१	मालागेडी पूठखोला खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw29	Gravity	टाकूरा, खुडखूट्टी उपल्लोखूट्टी पाखापानी	३२
	२	गोगनपान खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw30	Gravity	उपल्लोखूट्टी	१२
	३	जल्कीनेपानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw31	Gravity	पूनटोल	२५

	४	घोप्टेचौर खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw32	Gravity	द वटा टोल	१४०
	५	सिमलीखोल खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw33	Gravity	आमडाडा मूख्यटोल	२४
	६	जरुवा खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw34	Gravity	रातामाटा	१०
६	१	जूकेपानी लिफ्ट खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw35	lift	थामटोल स्कूलटोल, पल्लोटोल	४५
	२	पधेराखोला खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw36	Gravity	सिम्ले	२३
	३	झाकीखोला खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw37	Gravity	असारे	४
७	१	जूकेपानी गादेधारा खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw38	Gravity	गोदधारा, जूकेपानी	३०
८	१	बेतीखोला रिठेखोला खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw39	Gravity	पाडवाड	७७
९	१	ढोलपानी छहरा खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw40	Gravity	ढोलपानी टोल	६
	२	खोर पधेरा खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw41	Gravity	अर्खले	८
	३	पैयापानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw42	Gravity	पाडकोट	१७
	४	रिठापानी पधेरा खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw43	Gravity	पाडकोट	१७
	५	चूटीपानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw44	Gravity	पात्ल	११
	६	चिसापानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw45		निग्रले	१०
	७	रिठेखोला लिफ्ट खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw46	lift	निग्रले पाडकोट, जूकूपानी अर्खले	४६
	८	कूडूलपानी जूकेपानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw47	Gravity	धाईरेखपट्टे	११
	९	पधेराखोला खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	520046pw48	Gravity	पात्ल	११

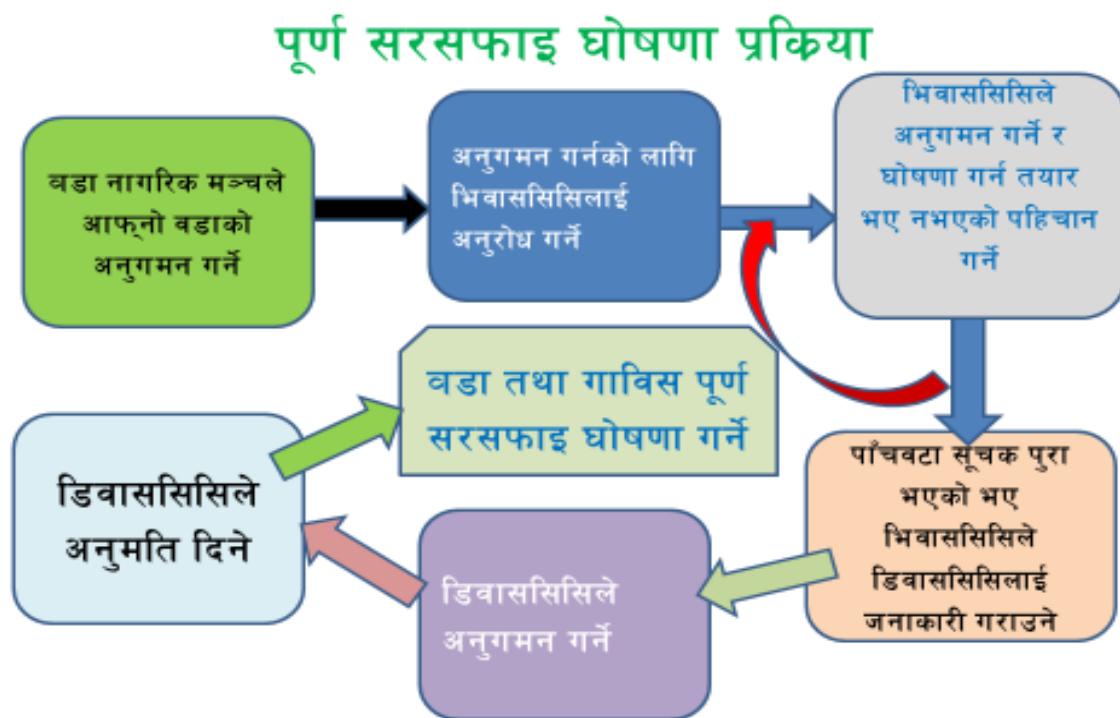
अनुसूचि द गाविस स्तरीय सुचनाहरु

गाविसको नाम : तिराम								गाविसको कोड : ५२००४६			
सडकको पहुच र विद्युत (छ/छैन)		१	२	३	४	५	६	७	८	९	
सडकको पहुच		छ	छ	छ	छ	छैन	छैन	छ	छ	छैन	
विद्युतको पहुच		छ	छ	छ	छ	छ	छ	छैन	छैन	छैन	
दक्ष मानविय जनशक्ति		वार्ड नं.									
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	
ग्रामिण मर्मत संभार कार्यकर्ता(VMW)		१	१	०	०	१	०	०	०	०	
आकाशे पानी संकलन गर्ने घैटो वनाउने		३	२	०	०	०	०	०	०	०	
सूधारिएको चूलो वनाउने मिस्त्री		२	२	०	२	०	२	२	१	०	
स्थानिय चर्पि निर्माण कार्यकर्ता		८	१०	५	२	४	६	३	९	७	
सरसफाई र स्वच्छता सहजिकरणको लागि स्रोत व्यक्ति		२	२	२	२	२	२	२	२	२	
चर्पि रिड वनाउने दक्ष व्यक्ति		०	०	०	०	०	०	०	०	०	
प्यान वनाउने दक्ष व्यक्ति		०	०	०	०	०	०	०	०	०	
खरिदको लागि उपलब्ध सामाग्रीहरु		वार्ड नं.									
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	
व्यक्तिगत सरसफाई सामाग्री हरु जस्तै सावन, ब्रस, ईत्यादि		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	x	✓	
चर्पि सफा गर्ने सामाग्रीहरु		✓	✓	✓	✓	x	x	x	x	x	
प्रयोग हुने ठाउमा खानेपानीको शूद्धिकरण (क्लोरीन र फिल्टर)		✓	✓	x	x	x	x	x	x	✓	
खानेपानी योजना मर्मत संभारको लागि जगेडा मर्मत पाटपूर्जाहरु		x	x	x	x	x	x	x	x	x	
चर्पि निर्माण सामाग्रीहरु		x	x	x	x	x	x	x	x	x	
लिप्ट गर्ने योजना मर्मत संभारका लागि चाहिने विद्युतिय पाट पूर्जाहरु		x	x	x	x	x	x	x	x	x	

अनुसूचि ९: पुर्ण सरसफाईका क्रियाकलापहरुको अवस्था

पूर्ण सरसफाईका योजना	वार्ड नं.								
	१	२	३	४	५	६	७	८	९
सबै घरमा चर्पी भएको	छैन	छ	छ	छैन	छ	छैन	छैन	छ	छ
सबै घरमा जोखिमपुर्ण अवस्थामा सावून वा अन्य वस्तुले हातधूने वानी भएको	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छ
खानेपानीको सुरक्षित व्यवस्थापन र सुदृढिकरण	छैन	छैन	छ	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन
व्यक्तिगत सरसफाईमा नियमितता(नड काटने, नूहाउने, कपडा धूने, दिनहू कपाल कोर्ने, दात माझ्ने आदि)	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छ
घरको भित्र र बाहिर व्यवस्थित ठोस र तरल फोहोरको व्यवस्थापन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन

अनुसूचि: १० गाविस स्तरीय पूर्ण सरसफाई योजना चक्र

अनुसूचि ११ खानेपानी, सरसफाई तथा सरसफाई समन्वय समिति (VWASHCC) तिराम

क्र.सं.	नाम	पद	संस्थागत प्रतिनिधित्व	कैफियत
१	केशवराज आचार्य	संयोजक	गा.वि.स	
२	रिख बहादुर गौतम	सदस्य	ने.क.पा एमाले	
३	राम बहादुर खत्री	सदस्य	ने.का	
४	शान्ता अधिकारी	सदस्य	ए.ने.क.पा माओवादी	
५	खडक बहादुर घर्ति	सदस्य	ने.क.पा माओवादी	
६	लोकराज अधिकारी	सदस्य	रा.प्र.पा नेपाल	
७	यज्ञ बहादुर बस्नेत	सदस्य सचिव	सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई	
	आशा खडका	सदस्य	व.ना.म. संयोजक १	
	शिव बहादुर अधिकारी	सदस्य	व.ना.म. संयोजक २	
	विष्णु प्रसाद अधिकारी	सदस्य	व.ना.म. संयोजक ३	
	मिना ठेँडी	सदस्य	व.ना.म. संयोजक ४	
	शशिराम घर्ति	सदस्य	व.ना.म. संयोजक ५	
	टंक बहादुर उलुडे	सदस्य	व.ना.म. संयोजक ६	
	यम बहादुर पुन	सदस्य	व.ना.म. संयोजक ७	
	सुकराम पुन	सदस्य	व.ना.म. संयोजक ८	
	गिता कवर	सदस्य	व.ना.म. संयोजक ९	
	प्रतिनिधी	सदस्य	महिला सहयोग मञ्च	
	प्रतिनिधी	सदस्य	कालिक विकास केन्द्र	
	प्रतिनिधी	सदस्य	फुलबारी एकीकृत ग्रा.वि.सं.	
	प्रतिनिधी	सदस्य	सि.सा.ग्रा.वि.के	
	प्रतिनिधी	सदस्य	त्रि.ग्रा.सा.स.	
	प्रतिनिधी	सदस्य	शान्ती युवा क्लब	
	प्रतिनिधी	सदस्य	स्वर्गद्वारी लघु उद्यमी संस्था	
	प्रतिनिधी	सदस्य	एकता युवा क्लब	
	प्रतिनिधी	सदस्य	खा.पा. उपभोक्ता संघ	
	चक्र ब.पुन	सदस्य	बाल संजाल	
	प्रतिनिधी	सदस्य	९ वटै महिला स्वयंसेविका	
	प्रचार्य	सदस्य	गणेश उ.मा.वि.	
	गन बहादुर गुरुङ	सदस्य	वि.व्य.स. तिराम ८	
	शशिराम घर्ति	सदस्य	वि.व्य.स. तिराम ५	
	नम बहादुर खत्री	सदस्य	वि.व्य.स. तिराम १	
	प्रतिनिधी	सदस्य	शिक्षक अभिभावक संघ	
	जोली पुन	सदस्य	अन्तरपार्टी महिला संघ	
	मिन बहादुर बुढा	सदस्य	जनजाती	
	तिलक कामी	सदस्य	दलित	